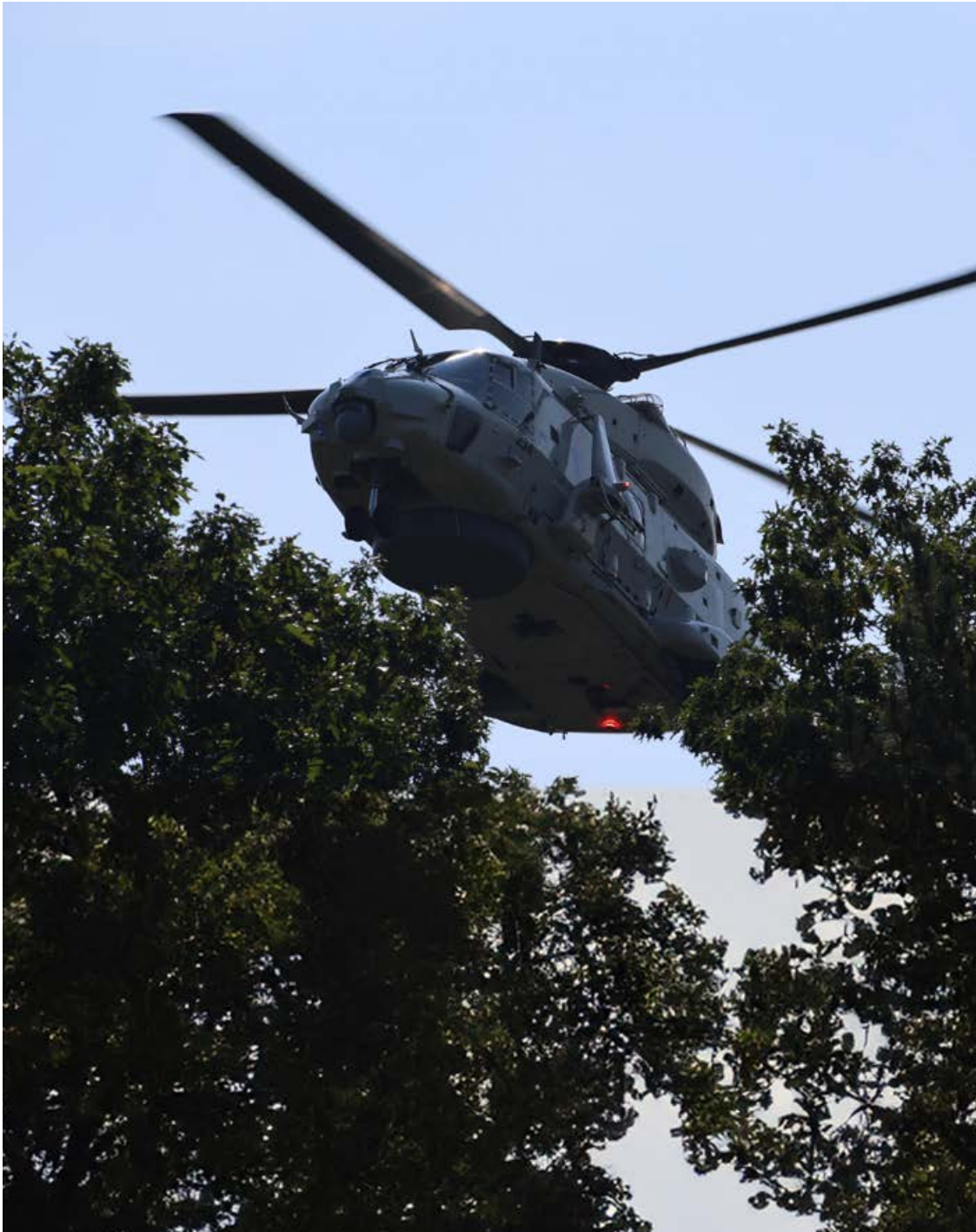

Trivizier

'Jonge collega
stimuleren en
uitdagen'

Defensienota
2024: grote
investeringen

Bezoek uw
afdelings-
vergadering!

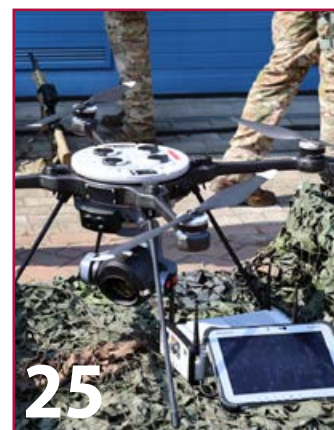

Eindelijk
duidelijkheid
TOD achteraf

**2% NAVO-norm
wettelijk vastgelegd**

IN DEZE TRIVIZIER

- 4 Korte berichten
- 5 Debies visie
- 10 Juridisch
- 11 Gastcolumn
- 15 Memo
- 19 Pensioen
- 27 Overleg
- 28 Recensie
- 30 Belastingsservice
- 32 Loopbaan
- 33 Quiz
- 34 Verenigingsnieuws
- 36 Familieberichten
- 37 In Memoriam
- 38 Verkiezingen MC's
- 39 Puzzel
- 40 Wat doet uw bond?

Verschijnt 9 maal per jaar.
ISSN 0925-6237.

Te controleren minimale oplage: 21.500 (print) + 700 (digitaal) exemplaren

REDACTIE

Peter Visser en Daphne de Vos
@: redactie@mijnvbm.nl

REDACTIEMEDEWERKERS

Jacques van Hulsen, Flip Lodesteyn, Ronald van Riel,
Haico Wissink en Erik Westermeijer

VORMGEVING

Samira Ay

DRUK

Senefelder Misset, Doetinchem

ABONNEMENTEN

Abonnementen voor niet-leden van de VBM kosten
€ 9,65 per kwartaal (bij vooruitbetaling).

VERANTWOORDELIJKHEID

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de inhoud en gevolgen van redactionele artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor om niet-redactionele artikelen in te korten of te weigeren. Aan de inhoud van de Trivizier kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen alleen na verkregen toestemming van de redactie en met bronvermelding.

LIDMAATSCHAP

Leden van de VBM kunnen op elk gewenst moment hun lidmaatschap opzeggen. Bij een opzegging voor 1 december van een jaar eindigt het lidmaatschap op 31 december van dat jaar. Opzeggingen die in de maand december worden ontvangen worden pas op 31 december van het daaropvolgend jaar geëffectueerd.

SITEVIZIER

Dit is de online nieuwsbrief van de VBM.
Meldt u aan via onze website:
www.vbm.info

BEZOEKADRESSEN

VBM DEN HAAG
Ametisthorst 20
2592 HN Den Haag

VBM DEN HELDER
Havengebouw, kamer 4-12
Het Nieuwe Diep 33
1781 AD Den Helder

POSTADRES
Postbus 93037
2509 AA Den Haag

TELEFOON

■ 070 3155111
of MDTN (sterretje dan nummer)
*06 54 66 61 56

Geen defilé in 2025

De Veteranendag zal volgend jaar op 28 juni in afgeslankte vorm plaatsvinden, zonder defilé. De VBM is teleurgesteld.

| Lees verder op pagina 6

NAVO-norm

De defensiebegroting stijgt volgend jaar naar zo'n € 22 miljard en groeit door naar € 24 miljard.

| Lees verder op pagina 8

Wat heb ik eraan?

De VBM hoort soms geluiden als: wat heb ik aan de medezeggenschap (of aan de vakbond), waarom zijn ze steeds 'tegen'?

| Lees verder op pagina 12

TOD achteraf

Er is eindelijk duidelijkheid over de TOD achteraf voor militairen. De nieuwe systematiek gaat in op 1 april 2025.

| Lees verder op pagina 16

Watervallen? Pas op!

Wil jij als militair met een vaste aanstelling overstappen naar een ander OPCO? Laat je geen oor aannaaien!

| Lees verder op pagina 18

Interview krijgsmachtadjudant

"We moeten de jonge medewerker stimuleren en uitdagen. Anders slaan we de plank mis", waarschuwt Mark Veraart.

| Lees verder op pagina 20

Defensienota 2024

Meer F-35's, extra fregatten en de terugkeer van de main battle tank: de Defensienota 2024 staat bol van de investeringen.

| Lees verder op pagina 24

Leuk en dankbaar werk

Het nadeel van werken vlak bij Vliegbasis Leeuwarden? Dat je soms moet pauzeren voor 'the sound of freedom'.

| Lees verder op pagina 30

Ik ben Benno Beumers (60) en ik werk sinds 1 juni 2024 op de Helpdesk van de VBM en BBTV.

Wat voor werk deed je hiervoor?

Ik heb 41 jaar bij Defensie gewerkt, waarvan de eerste 10 jaar bij het Korps Mariniers. Ik ben in die tijd onder andere uitgezonden geweest naar de Sinäï (MFO) en naar Cambodja. Daarna ben ik horizontaal ingestroomd bij de Koninklijke Marechaussee. Als marinier ben je de helft van het jaar weg; dat was een belangrijke overweging toen we een gezin wilden stichten.

Maar je hebt je loopbaan bij Defensie afgesloten bij het DCHR

Ja, in 2009 ben ik mijn horizon gaan verbreden. Ik heb bij het DCHR een juridische opleiding kunnen volgen. Het AMAR en het BARD zijn voor mij bekend terrein, evenals systemen als Peoplesoft. Ik heb eerst op het informatiecentrum van DCHR gewerkt en vanaf 2014 op het deskundigheidscentrum. We verzorgden onder andere voorlichtingen over de rechtspositie bij uitzendingen.

Heb je tijdens je loopbaan de vakbond ook nodig gehad voor een individuele casus?

Ja. Het uitbetalen van niet opgenomen vakantie-uren toen ik met FLO ging, was niet goed geregeld. Een jurist van de VBM heeft bezwaar gemaakt en dat is gehonoreerd.

Wat zijn je hobby's?

Ik heb mijn persoonlijk opleidingsbudget van Defensie gebruikt om een (bus)rijbewijs D met code 95 te halen. Daarmee rijd ik nu als touringcar-chauffeur voor schoolreisjes, bedrijfsuitjes of uitjes van 'ouden van dagen'.

WEBSITE

WWW.VBM.INFO

Hier vindt u veel informatie

E-MAILADRESSEN

ALGEMEEN

VBM@MIJNVBM.NL

BELASTINGSERVICE

BELASTINGSERVICE@MIJNVBM.NL

HELPDESK

IBB@MIJNVBM.NL

LEDENADMINISTRATIE/

ADRESWIJZIGINGEN

LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

REDACTIE

REDACTIE@MIJNVBM.NL

SOCIALE MEDIA

[TWITTER.COM/MIJNVBM](https://twitter.com/MIJNVBM)

[WWW.FACEBOOK.COM/MIJNVBM](https://www.facebook.com/MIJNVBM)

WWW.VBM.INFO

VBM

vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

Aangesloten bij het Ambtenarencentrum (AC)

Nieuw telefoonnummer Service Desk Defensie

Het telefoonnummer van de Service Desk Defensie (SDD) is gewijzigd. Het DC HR heeft dit nummer nu ook officieel doorgevoerd in zijn contactgegevens:

- Vanuit Nederland kunnen medewerkers bellen naar: 088 9500 500, optie 3.
- Vanuit het buitenland naar: 0031 88 9500 500, optie 3.

Het oude telefoonnummer en het verkorte MDTN-nummer (Militair Dienst Telefoon Net) worden afgesloten.

De VBM zoekt leden ter versterking van het belastingteam

De VBM zoekt leden met kennis van de inkomstenbelasting, ervaring met het invullen van belastingaangiften en een minimale beschikbaarheid van 1 dag per week, jaarlijks in de periode medio februari tot medio april.

Interesse of vragen? Neem dan contact op met Luminita Ligtenberg of Saffiun Shaik op 070-3155100 of belastingsservice@mijnvbm.nl.

Van Speijk in Javazee

“Zeker op de oude Van Speijk heb ik een gouden tijd gehad, want dat was een oud schip. Als je een kastje tekortkwam in de geschutmakerij, dan bouwde je er gewoon een kastje bij. Niet dat dat geholpen heeft, want hij ligt nu in de Javazee.”

Die uitspraak door SMJRWDW b.d. M. van Muijden wekte bij ten minste één (oud)marineman wat verwarring, en mogelijk ook bij anderen. Het is bekend dat er soms sterke verhalen verteld

worden, maar heeft dhr. Van Muijden het nu over de slag in de Javazee (1942)? Nee, dat is niet wat de heer Van Muijden bedoelt. Het fregat Hr.Ms. Van Speijk is na de uitdienstname verkocht aan Indonesië. Bij de Indonesische marine deed het nog tot 2019 dienst onder de naam ‘Slamet Riyadi’. In juli 2023 is het schip in de Javazee gebruikt als doel-schip, waarbij het is getroffen door een viertal raketten en een viertal bommen en is gezonken. Het ligt nu dus inderdaad in de Javazee.

Jean Debie

“De mensfactor zal hierin toch de onderscheidende factor zijn”

Defensienota geeft verdere impuls aan operationele capaciteit van de krijgsmacht

In de Defensienota 2024, met als motto ‘sterk, slim en samen’, wordt ingegaan op toegenomen spanningen op het wereldtoneel, waaronder de oorlogszucht van het Russische regime die de veiligheid van Nederland en de NAVO-bondgenoten bedreigt. Verder trachten Rusland en China in het cyberdomein de systemen van Defensie binnen te dringen en spionageactiviteiten uit te voeren. Volgens de Defensienota stapelen de dreigingen voor Nederland zich op, door de nietsontziende Russische agressie, maar ook een assertiever China en een terreur aanjagend Iran. Dit alles bedreigt onze veiligheid. De NAVO-landen, waaronder Nederland, moeten zich op deze dreigingen voorbereiden, die zich in verschillende scenario’s mogelijk kunnen voltrekken. Het nieuwe kabinet heeft besloten om fors in de krijgsmacht te investeren door nu eindelijk 2% van het bruto binnenlands product aan Defensie te besteden. Dit betekent dat het kabinet structureel 2,4 miljard extra investeert. Dit leidt tot een begroting van ongeveer 24 miljard euro. Dit was in 2015 ongeveer 7,8 miljard.

Wat betekent dit voor de mensen die bij Defensie werken? Defensie gaat in u investeren. U bent het hart van de organisatie. U bent beslissend voor de kracht van de krijgsmacht. U bent bereid en u blijft bereid om te werken aan een effectieve en langdurige inzet van de krijgsmacht. Gelet op de dreigingen moet de groei versnellen, om de taken uit te kunnen voeren en permanent inzetgereed te zijn. Dit vraagt veel van u, maar ook van de nieuwe mensen die instromen. In de samenleving moet Defensie de juiste mensen – en in voldoende mate – vinden, binden, behouden en het beste in hen naar boven halen! Defensie wil u daarvoor goed belonen. U wordt ook voorzien van goede spullen, opleidingen, training en een veilige en prettige werkomgeving.

In de praktijk stellen onze leden hierover terecht zeer kritische vragen. Zoals: we verliezen nog steeds te veel mensen tussen het moment van solliciteren en in opleiding kunnen gaan. Het opleidingsverlies van meer dan 20% moet worden teruggedrongen. Te veel militairen wachten te lang op hun functieopleiding. De afgifte van een verklaring van geen bezwaar (VGB) duurt vaak onacceptabel lang (langer dan 3 maanden). De dienstjaar militair heeft nog steeds geen vastgestelde aanstellingsvorm, terwijl de instroom in volle gang is. De werklast op de opleidingscentra en op bemanningen die nieuwe mensen moeten begeleiden en opleiden, is hoog. Reservisten voelen zich nog steeds geen volwaardige militair, omdat voorwaarden waaronder zij bij Defensie werken op veel vlakken beter moeten worden geregeld in de rechtspositie en de digitale systemen.

Natuurlijk is het positief dat de operationele capaciteit en de gevechts-, gevechtsondersteunende en logistieke keten die daarmee samenhangen worden versterkt, maar de mensfactor zal hierin toch de onderscheidende factor zijn. Die bepaalt in hoeverre de ambitie slaagt. Structureel toebedeeld arbeidsvoorwaardengeld, van ongeveer 160 miljoen euro, moet hierbij helpen.

j.debie@mijnvbm.nl

VBM TELEURGESTELD OVER NIET DOORGAAN DEFILÉ IN 2025

De Nederlandse Veteranendag zal volgend jaar op zaterdag 28 juni in afgeslankte vorm plaatsvinden in Den Haag. In verband met de NAVO-top die van 24 tot en met 26 juni 2025 plaatsvindt in de hofstad, zal in elk geval het defilé geen doorgang vinden. De VBM is teleurgesteld over het schrappen van dit belangrijke onderdeel van de jaarlijkse veteranendag.

Tijdens de NAVO-top zal een belangrijke rol zijn weggelegd voor Defensie. Voor onder meer de veiligheid, de militaire presentie en transporttaken worden zo'n

10.000 militairen en andere defensie-medewerkers ingezet. Naar verwachting komen er ongeveer 6.000 delegatieleden naar Den Haag, onder wie veel staats-hoofden en regeringsleiders. Daarnaast worden er nog eens zo'n 2.000 journalisten uit binnen- en buitenland verwacht.

Dit blijft helaas niet zonder gevolgen voor de Veteranendag die gepland staat op 28 juni 2025. Niet alleen vanwege de inzet van defensiepersoneel voor de NAVO-top, maar ook omdat sommige locaties niet beschikbaar zullen zijn, evenals de benodigde ondersteuning van politie en gemeente.

Het Nationaal Comité Veteranendag heeft gekeken naar andere locaties in Nederland en ook naar alternatieve data. Na uitgebreid overleg met tal van betrokken instanties is toch besloten om 28 juni te handhaven als datum en Den Haag als locatie. Grote delen van het evenement kunnen overeind blijven, zoals het programma in de Koninklijke Schouwburg en de activiteiten op het Malieveld.

De VBM heeft enerzijds begrip voor het feit dat ondersteuning vanuit politie, gemeente en Defensie niet oneindig beschikbaar is, maar betreurt dat het defilé geen doorgang kan vinden.

Voorzitter Jean Debie: "Het door koning Willem-Alexander afgenomen defilé is bij uitstek de gelegenheid waar veteranen erkenning en waardering ervaren. Voor velen geldt het defilé als het hoogtepunt van de jaarlijkse veteranendag. Wij vertrouwen erop dat er in 2025 een waardig alternatief programma wordt uitgewerkt dat recht doet aan de veteraan en zijn/haar thuisfront. Wij rekenen erop dat het niet doorgaan van het defilé een éénmalige uitzondering blijft."

PENSIOENKAMER EN SOD STEMMEN IN MET TRANSITIEPLAN

De Pensioenkamer en het Sectoroverleg Defensie (SOD) stemmen in met het hoofdlijnenresultaat en het transitieplan. Hiermee ligt de weg open voor (verdere) implementatie van het nieuwe pensioenstelsel voor overheids- en onderwijspersoneel.

In de vergadering van de Pensioenkamer van 4 juli is overeenstemming bereikt over de manier waarop voor overheids-

en onderwijsmedewerkers de Wet toekomst Pensioenen is uitgewerkt. Op 9 juli stemde ook een meerderheid van de Centrales van Overheidspersoneel (3 van de 4) in het SOD in.

De VBM/BBTV heeft in het SOD van 9 juli verteld wat de achterbanraadpleging van de leden heeft opgeleverd die in de tweede helft van mei heeft plaatsgevonden. In alle geledingen van de leden (burger,

militair, jong, gepensioneerd, etc.) is er sprake van steun voor het bereikte hoofdlijnenresultaat en het transitieplan. Wel zijn er kleine verschillen. Zo zijn de actief dienenden en zeker de jongeren positiever dan de gepensioneerden.

Op basis van deze overeenstemming zal het ABP gevraagd worden om de afgesproken wijzigingen uit te voeren. Het verzoek vormt het formele startpunt voor

het proces dat het ABP intern moet doorlopen, waaronder het tot stand brengen van een financiële opzet, een duidelijk communicatieplan en het voeren van gesprekken met het Verantwoordingsorgaan.

In de tussentijd spreken de centrales en de werkgevers verder over detailpunten, het ontwerpen van een aangepast reglement, etc. Kortom: het proces om te komen tot een nieuw pensioenstelsel voor overheids- en onderwijsmedewerkers is nog lang niet afgerond. De datum van invoering, 1 januari 2027, staat echter nog steeds overeind.

BIJNA DRIEKWART DIENJAARMILITAIREN BLIJFT BIJ DEFENSIE

Een goed resultaat van de eerste lichter dienjaarmilitairen: bijna driekwart van hen kiest ervoor bij Defensie te blijven. Het merendeel doet dat als voltijds militair. De rest gaat als reservist aan de slag, een enkeling als burgermedewerker. In totaal gaat het om 102 nieuwe defensiemedewerkers.

In september 2023 begonnen 136 mannen en vrouwen aan het eerste Dienjaar. Doel was Defensie aantrekkelijk te maken voor een bredere doel-

groep en hen een jaar als militair te laten werken. Dat kon bijvoorbeeld tijdens een tussenjaar, na de middelbare school of vervolgopleiding. De meesten gingen aan de slag bij de landmacht.

Hiervan stromen er nu 54 door als beroepsmilitair, terwijl er 18 als reservist aan de slag gaan. Bij de luchtmacht trekken 9 van de 11 deelnemers als fulltime militair het uniform aan, bij de marechaussee 5 van de 11 en 4 willen dienen als reservist. De 12 deelnemers van de

marine blijven allemaal: 8 als voltijds-militair, 3 als reservist en 1 als burger. Gaandeweg het traject vielen 10 deelnemers uit. Daarnaast besloten er 24 na het beëindigen van het Dienjaar niet verder te gaan.

In 2024 starten er 500 tot 600 dienjaarmilitairen. In 2025 groeit dat aantal richting de 1.000. Aan de animo ligt het niet, want voor dit jaar waren er zo'n 3.000 aanmeldingen.

DEFENSIE-UITGAVEN IN LIJN MET NAVO-NORM

Hoogte defensiebudget wettelijk vastgelegd

Met de keuze om de hoogte van het defensiebudget wettelijk te verankeren is een rechtstreeks nationaal belang gediend, militair én economisch. Dat zei koning Willem-Alexander in zijn Troonrede, uitgesproken op dinsdag 17 september 2024 in de Koninklijke Schouwburg te Den Haag.

Het kabinet brengt de defensie-uitgaven in lijn met de NAVO-norm van 2% van het bruto binnenlands product (bbp). De defensiebegroting stijgt volgend jaar naar zo'n € 22 miljard en groeit door naar € 24 miljard. Hoewel de kosten voor Defensie flink toenemen, vallen die nog altijd in het niet bij de uitgaven voor Sociale zekerheid en Zorg (beide goed voor ruim € 114 miljard aan uitgaven).

De koning benadrukte in de Troonrede het belang van samenwerking binnen de NAVO en de EU. "Het is duidelijk dat nationale en internationale veiligheid steeds meer met elkaar verweven raken. In een wereld vol brandhaarden, cyberaanvallen, desinformatie en toenemende dreiging

kan Nederland onmogelijk in isolement de eigen veiligheid garanderen."

De inzet van het kabinet is dat Defensie in 2030 een gevulde organisatie zal zijn. Met het oog daarop wordt toegewerkt naar een instroom van 9.000 militairen per jaar vanaf 2029, bestaande uit beroepsmilitairen, reservisten en dienjaarmilitairen.

De investeringsquote (defensie-investeringen als percentage van de totale defensie-uitgaven) moet volgens een NAVO-richtlijn minimaal 20% zijn. In 2025 is de vijfjaars-gemiddelde investeringsquote geraamd op 31,2%. Daarmee voldoet Nederland ruimschoots aan de richtlijn.

64 paarden met ruiters hielden maandag 16 september e

In diverse sectoren is actiegevoerd voor een nieuwe vroegpensioenregeling. Bij bijvoorbeeld machinisten, metaalbewerkers en politie vinden diverse acties plaats. Welke vroegpensioenregeling geldt er bij Defensie?

Tekst: **mr. Chantal Pol**

Eerder stoppen met zwaar werk: de vroegpensioenregeling

Ook Defensie kent een tijdelijke vroegpensioenregeling. Door deze regeling, de zogenaamde Regeling Vervroegd Uittreden (RVU), kunnen bepaalde burgermedewerkers eerder stoppen met werken. De regeling zorgt ervoor dat het onder bepaalde voorwaarden mogelijk is om vanaf 1 juli 2023 eerder de dienst te verlaten. Je kunt dan maximaal 36 maanden voor het bereiken van de pensioengerechtigde (AOW) leeftijd stoppen met werken. Er wordt over deze periode een RVU-uitkering toegekend, waarvan de hoogte afhankelijk is van de arbeidsduur: iemand met een voltijds functie ontvangt meer dan een collega die in deeltijd werkt. Deze uitkering is bedoeld als aanvulling op de eigen pensioenvoorziening (bijv. spaargeld, lijfrente, ABP (keuze)pensioen).

Voorwaarden

Aan welke eisen moet worden voldaan om aanspraak te kunnen maken op de RVU? De voorwaarden om gebruik te kunnen maken van de RVU komen te staan in het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie (BARD), waaraan hoofdstuk 11 (artikel 132 en verder) wordt toegevoegd.

Om gebruik te kunnen maken van de RVU, moet je vóór 1 januari 2029 de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Daarnaast geldt dat je op het moment van het RVU-ontslag (dus niet: de aanvraag) ten minste 35 dienstjaren bij de overheid hebt. Ook dienstjaren buiten Defensie kunnen dus meetellen. Verder moet er ten minste 10 jaar aanspraak hebben bestaan op TOD (de toelage onregelmatige dienst van artikel 20 Inkomstenbesluit burgerlijke ambtenaren defensie), een toelage en vergoeding brandweerdiensten defensie (artikel 24 van dit besluit), een toelage bezwarende arbeidsomstandigheden (artikel 5 Inkomstenregeling burgerlijke ambtenaren defensie) en/of een vaste toelage onregelmatige dienst voor personenchauffeurs (artikel 5 Besluit personenchauffeurs defensie). Een combinatie van deze toelagen is ook

toegestaan, als de aanspraak opgeteld maar minstens 10 jaar heeft bestaan.

Je kunt geen gebruik maken van de RVU gelijktijdig met het gebruik van de PAS-regeling (de regeling partiële arbeidsparticipatie senioren in artikel 30c van het BARD), en als je een UGM-uitkering (uitkering voor gewezen militairen) hebt. Kom je ook in aanmerking voor functioneel leeftijdsontslag voor burgerpersoneel (Bard, artikel 171a)? Dan kun je kiezen van welke regeling je gebruik maakt. Alleen als op de ontslagdatum aan alle voorwaarden is voldaan, kun je gebruik maken van de RVU.

Gebruik maken van de RVU-regeling?

Voldoe je aan de voorwaarden? De aanvraag voor RVU moet uiterlijk vier maanden voor de gewenste ontslagdatum en ook uiterlijk vier maanden vóór 31 december 2025 worden ingediend. Je kunt hiervoor gebruikmaken van het formulier Dfe 056 (het rekestformulier). Let op dat je bij een aanvraag zelf voldoende gegevens moet bijvoegen, waaruit blijkt dat je aan de voorwaarden voor de RVU voldoet. Interessant? Laat je vóór het indienen van een aanvraag goed voorlichten wat de regeling in jouw geval precies (financieel) inhoudt.

Mario van der Linden

De voorzitter houdt van mij

Wie in een verklarend woordenboek opzoekt wat ‘houden van’ oorspronkelijk betekent, gaat deze openbaring van de voorzitter anders lezen.

In het Oudnederlands uit de vroege middeleeuwen betekende ‘houden van’ dat je iets beheert voor je leenheer. Bijvoorbeeld een stuk grond waarop je gewassen kunt oogsten.

Langzaam veranderde de betekenis in het om iemand geven, verzorgen, liefhebben.

Wel, de geachte voorzitter heeft de betekenis omgedraaid.

Hij heeft iets van mij in beheer.

Als lid van de vakbond voor defensiepersoneel beheert hij het onderhandelen van

arbeidsvoorwaarden, de reorganisatieprocessen, de ondersteuning van medezeggenschap, enzovoort.

Niet altijd zichtbaar, maar wel altijd uitdragend naar de leden voor wie hij houdt.

Natuurlijk kan hij al deze taken niet alleen, hij wordt fors ondersteund door een groep hardwerkende collega’s die doel- en taakgericht bezig zijn met het houden van en voor ons.

Tja, zoals in goede relaties en verliefdheid gaat er ook wel eens iets mis of worden enkele zaken onderbelicht.

Er zijn er die vinden dat als men gepensioneerd is, dat het houden van door de vakbond over is. In een goede relatie blijf je dan wel maatjes maar echt hard loop je niet meer voor elkaar. Ik geef toe dat dat

eenzijdig wel is op te merken. Tegelijkertijd bedenk ik dat degene waartegen je je opstelt – lees de wet en de regeringsplannen – ook weinig speelruimte (meer) biedt. Tenzij men zich verenigt...

Er zijn er die veel roepen en schrijven, maar dit doen op plaatsen en gelegenheden waar dit nauwelijks wordt gehoord of gelezen. Dan is het houden van ook moeilijk toe te passen.

Er zijn er die mij aanspreken via de sociale media. Jammer. Ik zie bij houden van graag een gezicht, een levend persoon en een geschikt moment om constructief discussie te voeren.

Vanwaar deze teksten vraagt u zich misschien af. Wel, onlangs werd bekend dat van de werkende inwoners van Nederland slechts 15 % lid is van een vakbond. Een scherpe tegenstelling is dat bij Defensie dit geheel anders is. Als je het aantal actief dienende leden van de defensiebonden optelt kom je op een ruime meerderheid van het aantal defensiemedewerkers. Meerderheid? Ja, in liefde mag je soms ook vaag zijn. Persoonlijk denk ik dat die meerderheid komt door de verbondenheid onderling en het gezamenlijk aanpakken van problemen, hierbij vaak gesteund door ..., juist, die liefhebbende voorzitter en zijn mensen. Elders in dit blad vindt u een overzicht met afdelingsbijeenkomsten. Als u bij mij wilt komen op 24 oktober dan wel graag een mail vooraf in verband met toegang op de kazerne.

Een volle zaal. Daar hou IK van !

Mario van der Linden
Voorzitter afdeling Rotterdam

Medezeggenschap bij Defensie, wat heb ik daaraan?

De VBM hoort met enige regelmaat opmerkingen zoals: wat heb ik nu aan de medezeggenschap (of aan de vakbond), waarom zijn ze steeds 'tegen' en waarom houden ze mijn carrièremogelijkheden op?

De VBM ondersteunt en adviseert de medezeggenschap bij Defensie. Ons belang is dat onze leden die vrijwillig (maar niet vrijblijvend – het wordt gezien als werk) actief deelnemen aan medezeggenschap adequaat de belangen van hun groep kunnen vertegenwoordigen. In formele termen heet dit de technische en economische uitvoering van de dienst, concreet zijn dit onderwerpen zoals: de leef- en arbeidsomstandigheden, het overeenkomen van werkroosters, het bevorderen van fysieke en sociale veiligheid, het over en weer afleggen van verantwoording over afspraken tussen werkgever en werknemer, het overeenkomen van reorganisatietrajecten, het verbeteren van de bedrijfsvoering in het algemeen, enzovoort. De medezeggenschapcommissie (MC) overlegt op gelijk niveau met de werkgever, het hoofd diensteenheid (HDE). Hierbij heeft het HDE de zeggenschap en de MC medezeggenschap. Dit is een relatie die spanning kan opleveren omdat het HDE geen hiërarchische zeggenschap heeft over de MC. MC-leden genieten ook enige bescherming omdat hetgeen ze uitdragen kan botsen met hun functionele positie binnen de organisatie.

Wat heeft dit nu te maken met de eerste zin van dit artikel? Alles, omdat u een eenzijdige aanstelling heeft, en omdat vanwege de bijzondere positie van de militair u rechtspositioneel anders bent beschermd dan een werknemer in een

civiele arbeidsverhouding. U zult daar wellicht niet altijd bijilstaan maar op essentiële arbeidsrechtelijke onderdelen wordt u strenger behandeld dan de arge-loze gemiddelde werknemer in Nederland.

In een drieluik zullen wij u meenemen wat de toegevoegde waarde van het hebben van een MC voor u betekent. We beginnen eerst met een historische terugblik, gevolgd door een artikel over het Besluit Medezeggenschap Defensie (BMD) en tot slot een artikel over de rol die de MC speelt tijdens een reorganisatie.

Een historisch perspectief

Bij het Ministerie van Defensie werken zowel burgerambtenaren op wie de 'gewone' Ambtenarenwet 1929 en daarop

gebaseerde regelingen van toepassing zijn, als militaire ambtenaren op wie de Militaire Ambtenarenwet 1931 en de daarop gebaseerde regelingen van toepassing zijn.

De grondslag van beide regelingen is artikel 109 Grondwet, waarin is bepaald dat de wet de rechtspositie van ambtenaren regelt, inclusief regels over de bescherming bij de arbeid en medezeggenschap.

Militaire Ambtenarenwet

Militairen zijn nadrukkelijk uitgezonderd van de brede definitiebepaling van het begrip ambtenaar in de Ambtenarenwet 1929. Voor hen geldt exclusief de Militaire Ambtenarenwet. Tussen de burgerlijke en militaire rechtspositie bestaat een aantal

belangrijke verschillen, die zijn terug te voeren op de bijzondere taken van de krijgsmacht. Dat blijkt al direct aan het begin van de Militaire Ambtenarenwet uit de mogelijkheid dat de minister in buitengewone omstandigheden met het oog op de goede uitvoering van de operationele taken van de krijgsmacht kan afwijken van de bepalingen van de wet. Nood breekt wet en de wet zelf voorziet daarin, zodat ook het breken van de wet een wettelijke grondslag heeft. Daarmee wordt in feite dus de wet niet gebroken, ook niet in nood. Het bekleden van een militaire functie is bepaald niet vrijblijvend. Militairen ‘dienen’ het land en die dienstbaarheid komt ook tot uitdrukking in verplichtingen die de Militaire Ambtenarenwet geeft op het punt van taakuitoefening overal ter wereld en het moeten aanvaarden van opgedragen taken ook als ze niet tot de eigen functie behoren. Een militaire functie kun je niet gaan bekleden en dan even kijken of het bevalt. Afhankelijk van je functie kan een ontslagverzoek worden geweigerd.

Militair ambtenaren moeten per definitie Nederlander zijn. Voor burgerambtenaren geldt dit alleen als zij een vertrouwensfunctie bekleden. Voor militairen geldt, juist gelet op de noodzaak zicht te hebben op de inzetbaarheid, een specifieke regeling ten aanzien van de aan hen te verlenen gezondheidszorg door de militair geneeskundige dienst.

Verwevenheid

Op één punt bevat de huidige Militaire Ambtenarenwet ook regels voor burgerambtenaren. Dit betreft een beperking op het stakingsrecht. De militair mag niet staken. Wel mag een militair deelnemen aan andere vormen van collectieve actie tenzij dit de operationele inzet van de krijgsmacht kan verstoren of belemmeren. Burgerambtenaren aangesteld bij

Defensie kennen echter ook op grond van de Militaire Ambtenarenwet een beperking op het stakingsrecht. Geen volledige uitsluiting daarvan, zoals militairen die kennen, maar wel een zodanige beperking dat verstoring of belemmering van de operationele inzet van de krijgsmacht wordt vermeden. Deze regeling onderstreept de verwevenheid van de taken van burgers en militairen binnen Defensie.

Hoe logisch de verschillen in rechtspositie ook voortvloeien uit de aard van de taken van militaire ambtenaren, toch roepen verschillende rechtsposities en daarmee twee kenbaar verschillende groepen medewerkers binnen één organisatie ook vragen op. In 1989 schreef de toenmalige minister van Defensie Frits Bolkestein aan de Kamer: “Waar het om gaat is, dat het besef ontstaat dat en burgers en militairen voor Defensie onmisbaar zijn. Een goed defensieproduct behoort het resultaat te zijn van een samenwerking die zijn grondslag vindt in wederzijds respect en begrip voor onvermijdelijke verschillen.”

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Eind jaren tachtig werd door de minister van Binnenlandse zaken een proces in gang gezet om de arbeidsrechtelijke positie van de ambtenaar te ‘normaliseren’. Hiermee wilde men de positie van de ambtenaar zoveel mogelijk aanpassen aan de arbeidsrechtelijke positie van de werknemer in de private sector. Te denken valt hierbij aan:

- het stakingsrecht
- de invoering van het arbeidsvoorwaardenoverleg en het overeenstemmingsvereiste in 1989 en van het sectormodel in 1993
- het brengen van de overheidsdiensten onder de werking van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) in 1995

en de Arbeidstijdenwet in 1996

- de privatisering in 1996 van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
- de vervanging per 1 januari 2006 van de Ziekenfondswet door de Zorgverzekeringswet

Deze veranderingen hebben echter voor een drietal punten geen toepassing gevonden ten aanzien van de positie van de militaire ambtenaar. Voor de militair in werkelijke dienst is het niet toegestaan om te staken en het stakingsrecht voor burgerpersoneel kan worden beperkt. Tevens is de WOR niet van toepassing op het Ministerie van Defensie en de daaronder ressorterende diensten, bedrijven en instellingen. Daarnaast geldt voor militairen een afwijkend stelsel van gezondheidszorg.

Voor defensieambtenaren geldt de wet ‘normalisering rechtspositie ambtenaren’ uit 2014 (ook) niet. De publiekrechtelijke rechtspositie is gehandhaafd, evenals voor de rechtelijke macht.

Medezeggenschap bij Defensie

De oorsprong van het medezeggenschapsrecht bij de krijgsmacht ligt in de jaren ‘60 van de vorige eeuw toen bij krijgsmachtdelen op onderdeelniveau een min of meer gestructureerde, maar nauwelijks functionerende vorm van belangenbehartiging voor het personeel werd geïntroduceerd. Tot de invoering van de Regeling onderdeeloverlegorganen in 1985 voorzag deze regeling in – qua taak en structuur per krijgsmachtdeel verschillende – ‘gespreksgroepen’, ‘onderdeeloverlegorganen’ of ‘basisoverlegorganen’. In 1974 werd door de regering echter vervanging van de regelingen voor de gespreksgroepen en basis- en onderdeeloverlegorganen aangekondigd in de Defensienota. Daarbij had zij voor ogen zoveel mogelijk rekening

schapscommissie. Ook niet wanneer dit van toepassing is op de militairen en burgerambtenaren van een of meer defensieonderdelen. (Defensieonderdelen hadden in het verleden meer zelfstandigheid als het om rechtspositie gaat, met separate afspraken per defensieonderdeel).

Daarnaast is medezeggenschap binnen Defensie, net als binnen andere overheidssectoren, beperkt door het primaat van de politiek, wat is vastgelegd in artikel 25 van het BMD.

In het volgende artikel gaan we in op het gebruik van het BMD als ‘vehikel’ om zeggenschap en medezeggenschap bij elkaar te brengen zodat de belangen van u als onderdeel van een groep werknemers maximaal worden behartigd.

te houden met de WOR en de regeling voor de medezeggenschap voor het burgerlijk rijkspersoneel. De bijzondere positie van de krijgsmacht werd in de regeling onderdeelsoverlegorganen vastgelegd door zowel de inhoud van de medezeggenschap af te bakenen als de tijdstippen waarop (geen) overleg kon worden gevoerd, te regelen. Bij de herziening van de medezeggenschap voor het burgerlijk overheidspersoneel en de invoering van de WOR in 1995 is de wetgever uitgegaan van de gedachte dat de positie van de overheid als werkgever geen rechtvaardiging is voor een van de marktsector afwijkende regeling. Voor Defensie werd echter een uitzondering gemaakt. De wetgever was van oordeel dat de positie van de krijgsmacht, op het gebied van medezeggenschap een afwijkende regeling rechtvaardigde. Dit heeft geleid tot de invoering van een eigen medezeggenschapsregeling voor de sector Defensie, te weten het BMD 2008. De eigen medezeggenschapsregeling heeft er niet voor gezorgd dat Defensie geen invloed van het primaat van de politiek zou ondervinden. De wetgever heeft in het BMD namelijk een vergelijkbare bepaling over het primaat van de politiek opgenomen als die in de WOR is te vinden. De argumentatie die de wetgever gebruikte om de

sector Defensie een uitzonderingspositie toe te dichten, is haar bijzondere positie. Deze bijzondere positie is gebaseerd op de grondwettelijke taken van de krijgsmacht en kan worden samengevat in de termen ‘beschikbaarheid en inzetbaarheid onder alle omstandigheden’, welke een terugkerende factor zijn als het een uitzonderingspositie voor Defensie betreft.

Het BMD

In de Nederlandse arbeidsverhouding staat medezeggenschap aan de basis van de organisatie, zo ook bij Defensie. Hiervoor is al aangegeven dat Defensie niet onder de werking van de WOR valt, maar dat zij een eigen medezeggenschapsregeling heeft, te weten het BMD. Zo volgt uit het BMD dat bij elke onder het ministerie van Defensie vallende diensteenheid, door of namens het hoofd van de eenheid overleg gepleegd wordt met een medezeggenschapscommissie; en wel over (alle) aangelegenheden die de eenheid betreffen, met uitzondering van individuele zaken. Echter volgt uit artikel 3 van het Besluit georganiseerd overleg sector Defensie (BGOD) dat de onderwerpen die zijn voorbehouden aan het overleg met de centrales van overheidspersoneel, geen onderwerp van overleg vormen met een medezeggen-

Vrijheidslunch voor veteranen

Ben jij een veteraan en wil je graag de vrijheid vieren met andere veteranen? Op 9 november is er een geheel verzorgde vrijheidslunch, georganiseerd door Hulp voor helden, de stichting Veteranen Ontmoetings Centra en Echos.

9 november is uitgeroepen tot 'Dag van de Vrijheid', omdat op deze dag in 1989 de Berlijnse Muur werd afgebroken. De Vrijheidslunch zal in vier verschillende Echos Homes worden georganiseerd:

Echos Home Ermelo (tel. 0341 552 830)
Echos Home Havelte (tel. 0521 341 297)
Echos Home Oirschot (tel. 040 290 4515)
Echos Home Schaarsbergen (tel. 026 443 0487)

Aanmelden via www.hulpvoorhelden.nl/vrijheidslunch of neem contact op met een Echos Home en laat weten dat je graag wilt deelnemen.

BETAALDATA OKTOBER

Defensie betaalt de salarissen uit op donderdag 24 oktober. SVB en ABP storten de uitkeringen op woensdag 23 oktober. Uiterlijk de volgende werkdag na de betaaldatum staat het geld op uw rekening bijgeschreven.

Reünies

foto: NIMH

Zeven Provinciën/NNG

De stichting Reünisten Hr.Ms. De Zeven Provinciën en voormalig Nederlands-Nieuw-Guinea houdt op zondag 27 oktober 2024 haar 32e reünie. Gezien de vorgevorderde leeftijd van zowel de doelgroep als de organisatoren zal dit één van de laatste edities zijn.

Locatie: Congres- en reüniecentrum Kumpulan Bronbeek, Velperweg 147 te Arnhem. Aanvang 12.00 uur, zaal open om 11.00 uur.

De reünie is toegankelijk voor postactieve medewerkers van de Koninklijke Marine welke dienden in het voormalig Nederlands-Nieuw-Guinea en/of aan boord van de kruiser Hr.Ms. De Zeven Provinciën (C802). Er zijn diverse activiteiten, zoals een optreden van de steelband van De Zeven Provinciën. Ook zullen oude en recente films van de Koninklijke Marine worden vertoond.

De inschrijftermijn sluit vrijdag 18 oktober. Toegangspreis: € 17,50 p.p. Echtgenotes/partners zijn van harte welkom. Het verschuldigde bedrag kan men overmaken op bankrekening: NL18INGB0009316837 t.n.v. Stg Reünist Hr Ms De Zeven Prov en vm Ned Nw-Guinea te Zeist.

Bij overschrijving – al dan niet langs elektronische weg – wordt men uitdrukkelijk verzocht zijn of haar adres te vermelden. De overschrijving geldt als toegangsbevis! Voor nadere inlichtingen: N.G.A.F. Meeuwsen, Lodewijk Napoleonstraat 9, 5361 CD Grave. Tel. 0486 421138/06 47312240. @: ng.meeuwsen@ziggo.nl

Reünie Verbindingsdienst Koninklijke Marine

Datum: 21 november 2024, 11.00 – 17.30 uur. Locatie: Witte Raaf, Marinekazerne Willemsoord, Nieuwe Haven te Den Helder. Informatie is te vinden op www.bravozulu.nl. (Let op: betaling dient voor 7 november 2024 te zijn gestort.)

EINDELIJK DUIDELIJKHEID:

Invoering 'TOD achteraf' militairen op 1 april 2025

De vakbonden en Defensie kunnen eindelijk duidelijkheid geven over het invoeren van een TOD achteraf voor militairen. De nieuwe systematiek gaat in op 1 april 2025, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023.

In het Arbeidsvoorwaardenakkoord 2021-2023 was afgesproken dat per 1 januari 2023 de Toelage Onregelmatige Dienst (TOD) voor militairen achteraf zou worden berekend en betaald. Een TOD die achteraf wordt berekend op basis van de daadwerkelijk gewerkte uren is immers

eerlijker en rechtmatiger dan een TOD die gebaseerd is op een vooraf vastgesteld rooster met daaraan gekoppeld een puntensysteem. Door een aantal oorzaken, waarvan de belangrijkste te maken had met noodzakelijke aanpassingen in de bedrijfsvoering en IT-systemen, kon deze afspraak lange tijd niet waargemaakt worden. In het overleg is toen wel een aantal afspraken gemaakt, zoals een verhoging van de TOD-bedragen voor iedereen met een puntentotaal tussen de 600 en 3000 punten, en een standaard-vergoeding voor wie onder dat aantal punten zit. Ook is toen afgesproken dat van iedere medewerker per 1 januari 2023 diens daadwerkelijk gedraaide uren worden bijgehouden en vastgelegd.

Wat is er nu afgesproken?

Vanaf 1 april 2025 zal de TOD na afloop van iedere kalendermaand worden toegekend op basis van het daadwerkelijk gerealiseerde rooster tijdens die maand. Van belang is dat de werkzaamheden of diensten voorafgaand aan de uitvoering ervan door de commandant zijn opgedragen. Het is niet de bedoeling dat werknemers zelfstandig werkzaamheden/diensten verrichten op ongebruikelijke uren en daarvoor een TOD ontvangen. Het werken volgens een vooraf vastgesteld rooster blijft van belang.

Ook is de doelgroep voor de TOD uitgebreid: voortaan komen militairen tot en met de rang van kapitein-luitenant ter zee dan wel luitenant-kolonel in aanmer-

king. De grens lag voorheen bij de rang van luitenant ter zee der eerste klasse dan wel majoor.

De hoogte van de TOD bedraagt per gewerkt uur een percentage van €14. Naarmate de werkzaamheden of diensten een meer belastend karakter met zich meebrengen (zoals het werken op een zondag of een feestdag), is het percentage waarmee wordt gerekend en daarmee de toelage hoger.

Het volledige bedrag van €14 geldt alleen op feestdagen (genoemd in artikel 57a, tweede lid van het AMAR). Voor zondagen geldt een percentage van 70% en voor zaterdagen 45%. Maandag tot en met vrijdag tussen 00.00 uur en 06.00 uur en

tussen 22.00 uur en 24.00 uur is het 40% en op maandag tot en met vrijdag tussen 06.00 uur en 07.00 uur en tussen 18.00 uur en 22.00 uur is het 20%, echter: deze avonduren tellen alleen mee als de werkzaamheden of diensten zijn beëindigd na 19.00 uur.

Niet ieder gewerkt uur op een ongebruikelijk tijdstip leidt meteen tot uitbetaling van een TOD. Er is een drempelwaarde bepaald die ligt bij het bedrag van (huidig) €50,40 per maand.

Uren op maandag tot en met vrijdag tussen 7:00 en 8:00 uur worden voor militairen, in tegenstelling tot bij hun burger collega's, niet als een 'ongebruikelijk uur' aangemerkt maar als normale werktijd.

Dit is overeenkomstig de bepalingen over werktijd voor de militair in artikel 54b derde lid van het AMAR.

Voor de berekening van de TOD worden aan het einde van iedere maand alle hele en alle gebroken uren per tijdsperiode opgeteld, waarbij ieder heel kwartier voor vergoeding in aanmerking komt.

Terugwerkende kracht

Zoals gezegd kent de regeling een terugwerkende kracht tot 1 januari 2023. Wie tussen 1 januari 2023 en 1 april 2025 te veel TOD heeft ontvangen, hoeft dat niet terug te betalen. Wie in die periode te weinig TOD heeft ontvangen, aan de hand van het eerder genoemde bijgehouden gedraaide uren, krijgt dat verschil terug in een eenmalige nabetaling. Deze nabetaling zal in elk geval niet eerder plaatsvinden dan in april 2025.

Afbouwtoelage

Er zijn ook afspraken gemaakt over een afbouwtoelage. Een afbouwtoelage onregelmatige dienst (ATOD) wordt toegekend indien er in een kalendermaand geen TOD

meer wordt toegekend. Door de wijziging naar TOD achteraf wordt geen ATOD meer toegekend bij een vermindering van de TOD. De hoogte van de TOD kan namelijk elke kalendermaand fluctueren en dus lager worden.

Er dient ten minste 24 maanden onafgebroken TOD te zijn toegekend, voordat een

ATOD wordt toegekend. De ATOD krijg je maximaal 12 maanden, waarin je de eerste vier maanden 75% ontvangt van de berekeningsbasis, vervolgens vier maanden 50% en de laatste vier maanden 25%.

Ziekte

Tijdens ziekte wordt een vervangende TOD doorbetaald. De hoogte van de TOD die moet worden doorbetaald wordt berekend over de gemiddelde TOD van de 12 kalendermaanden direct voorafgaande aan de maand van de eerste ziektedag.

Marechaussee

De Koninklijke Marechaussee kent op dit moment een TOD achteraf-regeling. Deze wordt ingetrokken; collega's van de KMar gaan ook onder deze nieuwe regeling vallen.

En de burgermedewerkers?

Let op: voor burgermedewerkers blijft de voor hen toegepaste huidige methodiek ongewijzigd! Totdat de regeling van de militair is geëvalueerd, verandert er voor de burgermedewerker dus niets.

WATERVALLEN NAAR ANDER OPCO?

Laat je niet ringeloren!

Wil jij als militair met een vaste aanstelling overstappen naar een ander OPCO dan wel onderdeel binnen Defensie? Laat je dan door Defensie niet ringeloren! En laat je ook geen oor aannaaien!

Wat bedoelen we met deze waarschuwing? Even ter verduidelijking: als je iemand ringelooft, houd je een persoon in bedwang. Je houdt de persoon in kwestie kort. Het is allemaal zo geregeld dat de ander precies doet wat jij wilt. Met iemand een oor aannaaien bedoelen we dat iemand bedrogen wordt. Er wordt de ongelukkige iets wijs gemaakt; hij of zij wordt opgelicht of bedonderd.

Maar wat heeft dit te maken met militairen die willen watervallen of overstappen naar een ander OPCO?

Helaas kan het gebeuren dat een loopbaanbegeleider of functietoewijzer binnen een OPCO of onderdeel in de eerste plaats denkt aan het gevuld en gesloten houden van de eigen gelederen. Als jij als militair niet op de hoogte bent van wat allemaal wel en niet mogelijk is en aan welke regels Defensie zich dient te houden, kan het gebeuren dat je geringeloorde wordt of een oor krijgt aangenaaid.

Haico Wissink, overlegvertegenwoordiger van de VBM, geeft uitleg: “De maatschappij verandert en dat geldt ook voor het werken binnen Defensie. Ook op-

vattingen over de plaats van mensen en de kansen die ze krijgen of behoren te krijgen, veranderen. Maar het is onacceptabel dat er eigen regeltjes worden gecreëerd. Of dat er bestaande regels worden misbruikt, of op een verkeerde wijze als motivatie, of reden gegeven worden. Stel, je hebt een vaste aanstelling bij Defensie, maar je bent ongelukkig bij jouw OPCO of onderdeel omdat je je ‘ei er niet kwijt kunt’. Je informeert zélf of en zo ja welke mogelijkheden er voor jou zijn, om binnen Defensie de overstap naar een ander OPCO of onderdeel te maken. Dit omdat je verwacht daar wel een functie

te vinden waar je gelukkig van wordt.

Het ontvangende OPCO dan wel onderdeel, zal intern deze organisatie bezien of er ruimte en ook opleidingscapaciteit voor jou is. Je zult een sollicitatieproces moeten doorlopen. Verdere zaken aangaande de (mogelijke) overgang zullen middels het 'Bureau Bijzondere Instroom' (BBI) worden afgewerkt tussen de betrokken organisaties. Denk aan de datum van overstap, de aanvang van een eventuele opleiding, enzovoort.

Maar let op: er bestaat géén opzegtermijn bij het op 'eigen verzoek' (intern) Defensie 'watervallen' (AMAR artikel 12a lid b) naar een ander onderdeel. Het huidige OPCO of onderdeel kan jou dus nóóit houden aan een opzegtermijn van drie maanden! Dit is een staande afspraak tussen Defensie en de vakbonden (formeel: de Samenwerkende Centrales van Overheidspersoneel). Helaas blijkt dat dit toch gebeurt, waarmee de P&O-organisatie jou een (mogelijke) overstapkans ontnemt, met de bedoeling om de eigen arbeidsplaatsen gevuld dan wel bezet te houden.

Anders is dit als je ontslag bij Defensie neemt. Dan kun je onder normale omstandigheden maximaal aan een opzegtermijn van drie maanden worden gehouden. (AMAR artikel 47 onder lid 2).

Vandaar onze waarschuwing: laat je niet ringeloren, dan wel een oor aannaaien door een loopbaanbegeleider of functie-toewijzer vanuit de P&O-organisatie!"

Mocht je hiermee te maken hebben gehad, of loop je hier momenteel tegenaan, schroom dan niet om contact met de VBM/BBTV op te nemen. Het gaat immers om jouw loopbaan en jouw ontwikkelmogelijkheden!

Negatief rendement ABP, dekkingsgraad stijgt toch

De actuele dekkingsgraad van pensioenfonds ABP is in het tweede kwartaal van 2024 gestegen van 112,9% naar 115,6%. Dit is vooral te danken aan de gestegen rente.

Het ABP behaalde een goed rendement met de aandelenportefeuille. Toch was het totaalrendement van de beleggingen licht negatief. Vooral de obligaties (schuldpapier) hadden last van de hogere rente. Daardoor behaalde het ABP alles bij elkaar een licht negatief rendement van -0,7% op de beleggingen.

Bestuursvoorzitter Harmen van Wijnen: "Over het eerste half jaar van 2024 staat het rendement van het ABP in de plus met 1,8% (+€ 9,1 miljard). De aandelenbeurzen blijven het goed doen en de economie draait gewoon door. Dat is best bijzonder in deze onrustige tijd met veel spanning vanwege oorlog en conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten. Onze financiële positie verbeterde ook dit kwartaal weer. Dat kwam vooral doordat de rente omhoog ging."

Gezien de financiële positie van het ABP lijkt pensioenverlaging niet aan de orde. Eind november van dit jaar bekijkt het pensioenfonds of en met hoeveel de pensioenen in 2025 verhoogd kunnen worden. Daarbij telt de financiële positie van eind oktober en de prijsstijging tussen september 2023 en september 2024. De beslissing ligt bij het ABP-bestuur.

De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de 12 laatste maanden) steeg met 0,4%, van 113,8% naar 114,2%. Het ABP verhoogt de pensioenen als de actuele dekkingsgraad 110% of hoger is. Een voorwaarde is dat de beleidsdekkingsgraad dan minimaal 105% is.

KRIJGSMACHTADJUDANT MARK VERAART

‘Nu de investeringen omzetten in gevechtskracht’

Er komen weer Leopard-tanks, meer F-35's, twee extra ASW-fregatten en talloze andere investeringen in de krijgsmacht. Wat daarnaast vooral nodig is, is personeel. En daar ziet krijgsmachtadjutant Mark Veraart een belangrijke taak voor de onderofficieren: "Wij moeten de jonge medewerker stimuleren en uitdagen. Anders slaan we de plank mis."

De functie van krijgsmachtadjutant bestaat sinds 1 september 1996. De krijgsmachtadjutant vertegenwoordigt de onderofficieren en adviseert de militaire leiding gevraagd en ongevraagd. Sinds een jaar is deze functie in handen van adjudant van de mariniers Mark Veraart. En dat is best een forse uitdaging, zelfs voor een marinier die in 2016 als mountain leader samen met zes collega's op de top stond van de Manaslu, met 8.163 meter de op 7 na hoogste berg op aarde.

"Ja, dat was een pracht van een project, de Roadmap ML, met de Manaslu als hoogtepunt!" herinnert de adjudant zich. "Het doel was het opzetten en op de kaart zetten van het Joint Kenniscentrum MOX, wat staat voor Militair Optreden onder extreme omstandigheden. Critici vonden dat het veel geld heeft gekost, maar het project

heeft enorm veel kennis opgeleverd. De jonge generatie plukt daar nu de vruchten van. Het JKCMOX staat inmiddels goed op poten en is ook echt 'joint'."

Was het voor u niet enorm wennen, van operationeel marinier naar 'bureautijger'?

"Ja, dat wel. En dat werd ook wel aan mij gevraagd: weet je zeker dat je in Den Haag wilt werken? Achter een bureau op het ministerie in plaats van heel de dag tussen de mariniers. Het was inderdaad een onbekende wereld en het inwerken heeft me méér dan drie maanden gekost."

Hoe zag uw loopbaan binnen het Korps Mariniers eruit?

"In 1995 kwam ik op 22-jarige leeftijd bij het Korps met een KVV-aanstelling, wat stond voor Kort Verband Vrijwilliger.

Daarbij liep ik al snel tegen een dilemma aan: ik wilde blijven want ik vond het supergaaf, maar je moest in die tijd 4 jaar marinier zijn geweest voordat je de korporaalsopleiding in mocht. Maar: om korporaal te worden mocht je niet ouder zijn dan 27. Ik zat dus meteen behoorlijk klem. Ik kwam bij het mountain leaders verkenningspeloton, dat in die tijd opgericht werd. De onderofficieren die daar dienden, waren een beetje mijn voorbeelden: onderofficieren die van wanten weten en je de kneepjes van het vak bijbrengen. Gelukkig dacht men over mij: deze jongen moeten we niet laten gaan. Ik mocht voor de commissie komen en mocht de korporaalsopleiding doen. Die opleiding had ik weer nodig om zelf mountain leader te worden, want dat was mijn doel. Na de korporaalsopleiding kreeg je een aanstelling voor onbepaalde tijd. Waarom vertel

ik dit: als je kijkt naar competenties en wat mensen kunnen, zie je nu ook dat je sommige jongens met bepaalde competenties wat eerder naar voren moet schuiven en niet eerst 4 jaar ergens moet laten sudderen. Dat vond ik altijd raar binnen Defensie. We hebben daar een rol in: jonge mannen en vrouwen enthousiasmeren en klaarstomen voor een mooie carrière binnen Defensie.”

Hoe bent u op de stoel van krijgsmachtadjutant terechtgekomen?

“Krijgsmachtadjutant of ook stafadjutant was in eerste instantie een totaal onbekend begrip voor mij. Ik kwam bij de MARSOF terecht, de Maritime Special Operations Forces. Alle functies die ik heb gehad, hadden raakvlak met mountain leaders. Operationeel dienen afgewisseld met functies als instructeur bij specialistische opleidingen op het Mariniers Opleidingscentrum.

Eerst ben ik chef der equipage op het MOC geworden. Daarna mocht ik meedingen om korpsadjutant te worden, en dat is

toen gelukt. Als je korpsadjutant bent geweest, is krijgsmachtadjutant een geweldige afsluiting. Helaas was dat niet aan de orde, omdat na Rob van Haastrecht – ook een adjutant van de mariniers – een ander OPCO aan de beurt was. Maar toen werd die voorwaarde ingetrokken en mocht ik toch meesoliciteren. Dat heb ik gedaan, want ik zocht een nieuwe uitdaging en wilde krijgsmachtbreed iets doen voor de onderofficieren.”

Wat is de rol van de krijgsmachtadjutant?

“De krijgsmachtadjutant vertegenwoordigt de onderofficieren. Ik breng veel werkbezoeken, zit veel in overleggen, maar word ook vaak individueel aangeschreven en dat kan ook, daar is een stafadjutant ook voor. Ik zoek dan de rode draad en ga kijken met welke afdeling ik iets kan bespreken.

Behalve onderofficieren vertegenwoordig ik feitelijk ook de burger-gelijkgestelden, waarvan er vooral bij DOSCO en COMMIT veel rondlopen. En eigenlijk ook de manschappen, want zij zijn de

toekomst en die moeten we enthousiasmeren voor een verdere loopbaan binnen Defensie. Met al die groepen discussieer ik over het beleid dat hier in Den Haag gemaakt wordt en anderzijds breng ik de knelpunten waar zij tegenaan lopen in Den Haag onder de aandacht.”

Het ontbreekt de krijgsmacht nog aan slagkracht. Waar zit die pijn het meest?

“Bij het personeel, de vele vacatures. We hebben nu het momentum in eigenlijk alles: geld, middelen, opleidingen, innovatie, maar we hebben de mensen nodig. We moeten de jeugd overtuigen dat wij een goede werkgever zijn en dat het gaaf is om te dienen voor jouw vaderland, want dat is wel waar het om gaat. Het is een ander soort werk, niet van 9 tot 5, vaak lange periodes van huis maar aan de andere kant ben je dan ook langere periodes thuis. De way of life van een militair moeten ze wel tussen de oren hebben en thuis bespreken.”

Tegelijkertijd wil je niet dat een jonge militair, op het moment dat hij of zij een gezin gaat starten, op zoek gaat naar ander werk omdat dat niet te combineren is.

“De werk-privébalans is een veel genoemde reden geweest om te vertrekken. Zo verliezen we mensen en dat moeten we voorkomen. Gelukkig zien we steeds meer dat er rekening gehouden kan worden met je privé-situatie. Dat zit gelukkig ook in de HR-vernieuwing, dat personeel een operationele functie kan afwisselen met een niet-operationele functie en er dus 3, 4 jaar rekening gehouden wordt met je privé-situatie. Het werkt wel twee kanten op, het kan niet zo zijn dat personeel zegt: het komt nu even niet uit om mee te gaan op oefening, want ik moet een dakkapel plaatsen.

Ik denk dat het laatste arbeidsvoorwaardenakkoord een heel mooie waardering is geweest, ook die 2 stappen die er nog aankomen. Ik zie Defensie als een goede werkgever, er zijn nu goede arbeidsvoorwaarden, er ligt een Defensienota 2024, het werk doet ertoe, de maatschappij kijkt ook anders naar ons en heeft ons ook nodig, dus ik verwacht dat die uitstroom nu afneemt. Wat ik wel bespreek met onderofficieren is dat wij daar ook een verantwoordelijkheid in hebben, in het behoud van personeel. Als wij ze niet weten te overtuigen, geen zinvolle programma's en oefeningen aanbieden, ze geen kennis laten maken met het materiaal dat we allemaal gaan aankopen, ze niet laten meedenken in innovatie, dan slaan we de plank mis."

Veel onderofficieren zijn al vertrokken naar de burgermaatschappij. Hoe valt dat gat te dichten?

"Dat valt moeilijk te dichten. Als zij vertrekken nemen ze een immense ervaring met zich mee. Die moet opgevuld worden door eerder jongere collega's te bevorderen, of anders door korte contracten, insourcen. Het zal voornamelijk toch van onderuit aangevuld moeten worden. Dus moet je jonge collega's eerder bevorderen en ze eerder de benodigde ervaringsopbouw laten opdoen."

In het verleden was er zelfs geen munitie om te oefenen. Die geluiden zijn er nu niet meer, nemen wij aan?

"Gelukkig is dat al lang niet meer aan de orde. Nu ligt de uitdaging er meer in om de investeringen ook daadwerkelijk te verzilveren. De inkopers hebben het stervensdruk om alles in goede banen te leiden."

Wat vond u het meest opvallend in de Defensienota 2024?

"Het tankbataljon is natuurlijk één van de opvallendste zaken. Dat is een mega-satisfier voor de landmacht. Ik ben bekend met de korpsgeest uit het Korps Mariniers, maar de 'tankers' die ik heb ontmoet, hebben natuurlijk ook een korpsgeest. Ze zijn grootgebracht met tanks en hebben daar afstand van moeten doen."

Er zijn toen collega's vertrokken, die zeiden: ik ben weliswaar militair, maar ik wil alleen op die tank rijden.

"Exact. Het is mooi om te zien hoe de onderofficieren nu hebben bijgedragen aan de vraag: hoe gaan we dat weer vormgeven, waar liggen de uitdagingen, wat hebben we nodig."

Wat me verder opviel in de Defensienota, is dat er veel geld wordt vrijgemaakt voor personeel, waaronder het dienjaar. Daarmee geef je het belang aan van de jonge werknemer. We hebben weer geld en middelen. Maar we moeten wel zorgen

dat we die investeringen omzetten in gevechtskracht. Ik vind het mooie ontwikkelingen, maar we moeten het wel gaan waarmaken."

Op 6 november is de volgende Nationale Onderofficiersconferentie. Wat is het thema?

"Ja, daar kijk ik enorm naar uit! Vorig jaar was tijdens de Onderofficiersconferentie de functieoverdracht van mijn voorganger Rob van Haastrecht. En nu ben ik daar 'gastheer'. Er is een gaaf programma, waarvan de focus zal liggen op de warrior mindset en de eerste hoofdtaak. Onder andere de Commandant der Strijdkrachten zal spreken. Er is plaats voor 1000 man in de conferentiezaal en ik vind dat wij daar als onderofficieren ook moeten staan met 1000 man. Het is een bekende metafoor: de onderofficieren zijn de ruggengraat van Defensie, maar die ruggengraat moet wel gezond blijven en dat gaat niet vanzelf. Daar moet je in investeren. Ik zie ernaar uit om die dag in gesprek te gaan met collega's!"

Defensienota 2024: grote investeringen in materieel en personeel

Meer F-35's, extra fregatten en de terugkeer van de main battle tank: de Defensienota 2024, op 5 september gepresenteerd in de Berhardkazerne te Amersfoort, staat bol van de investeringen. Niet alleen investeringen in materieel, maar zeker ook in personeel.

Voor personeel wordt structureel 260 miljoen euro extra uitgetrokken. Circa de helft daarvan is bestemd voor arbeidsvoorwaarden en de andere helft voor werving en behoud. “Dat zijn bijvoorbeeld investeringen in het dienstjaar of in reservisten”,

Staatssecretaris Gijs Tuinman: “We werken aan een schaalbare krijgsmacht. Dat wil zeggen: een krijgsmacht die in aantallen mensen meebevoegt met de dreiging.”

zegt staatssecretaris Gijs Tuinman tijdens de presentatie van de Defensienota, getiteld ‘Sterk, slim en samen’. De nota maakt duidelijk dat het kabinet ervan is doordrongen, dat alleen investeren in materieel niet voldoende is. Er moet ook geïnvesteerd worden in - zoals staatssecretaris Tuinman het noemt - het ‘goud van de krijgsmacht’: het personeel dus. “We kunnen een hele hoop materieel aanschaffen, maar zonder mensen rijden er geen tanks. Zonder mensen krijgen we de F-35's niet in de lucht en de fregatten niet van de kade.”

VBM-voorzitter Jean Debie reageert opgetogen op de in de nota aangekondigde investeringen. “Het is positief dat er nu structureel wordt geïnvesteerd in het personeel, voor goede arbeidsvoorwaarden, opleidingen en ontwikkeling. Defensie kampt immers nog steeds met grote personeelstekorten.”

Geen vrede

Minister van Defensie Ruben Brekelmans vertelt tijdens de presentatie over de toenemende dreiging: “Met de grootschalige invasie in Oekraïne is Rusland nog maar 1 stap verwijderd van de bedreiging van NAVO-landen, het bondgenootschap dat ons land veilig houdt. En dan zijn er nog China, Iran, terrorisme, cyberaanvallen: de dreigingen voor onze veiligheid stapelen zich op. We lijken in Nederland in vrede te leven, maar in feite is dat niet meer zo. Helaas bevinden we ons in de zogenoemde ‘grijze zone’. Er is geen oorlog, maar ook geen vrede. We worden aangevallen. Dagelijks. Onze digitale systemen, onze universiteiten, onze bedrijven, onze havens, onze elektriciteitsnetwerken. We worden bespioneerd. En de aanvallen nemen toe.”

‘De verankering van het defensiebudget op 2% biedt het perspectief dat onze mensen en de industrie nodig hebben’

Defensie heeft niet langer de keuze in welke conflictgebieden we de wereld kunnen helpen. Defensie moet Nederland beschermen. En dat betekent een scherpe koers voor Defensie. De krijgsmacht moet groeien – in menskracht, middelen, wapensystemen. We moeten innoveren – om onze tegenstanders een stap voor te blijven.”

Commandant der Strijdkrachten Generaal Onno Eichelsheim wijst tijdens de presentatie op een verschil tussen de ‘wars of choice’ uit het recente verleden en de dreigende ‘wars of necessity’. “Een groot deel van onze eenheden moet binnen 10 tot 30 dagen inzetbaar zijn en dit lang kunnen volhouden. De nieuwe dreiging vergt van ons niet alleen snelle inzetbaarheid, maar ook uithoudingsvermogen. En dat vraagt meer van álles: meer voorraden, meer ondersteuning en personeel. Ik ben ontzettend blij dat de politiek nu oog heeft voor de urgentie en fors in Defensie investeert en tegelijk voor financiële zekerheid zorgt. De wettelijke verankering van het defensiebudget op 2% van het bruto binnenlands product biedt het perspectief dat onze mensen en de defensie-industrie op dit moment heel hard nodig hebben.”

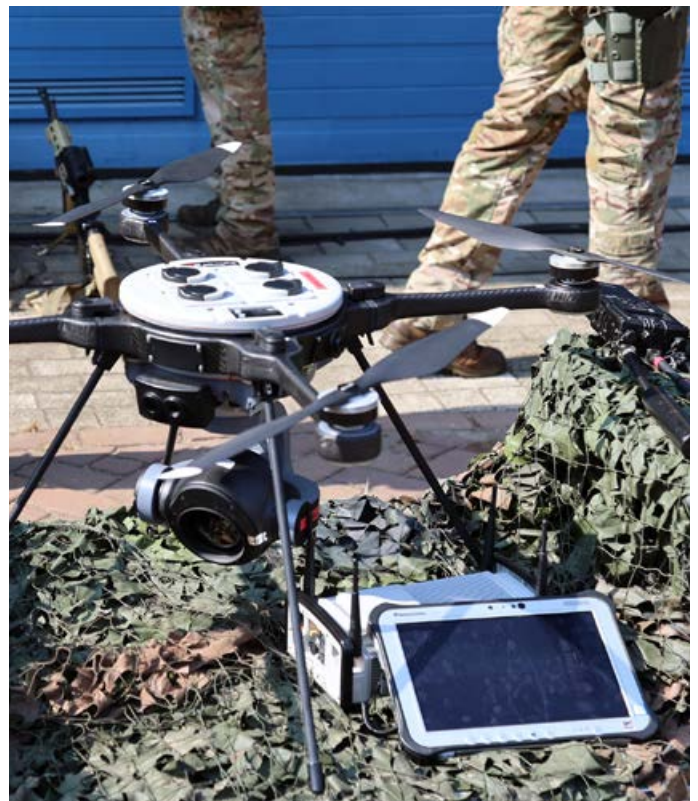
Schaalbare krijgsmacht

Voor de vormgeving van de schaalbare krijgsmacht - dat wil zeggen: een krijgsmacht die in aantallen mensen meebeweegt met

de dreiging- is een forse uitbreiding nodig van het reservistenbestand. Defensie werkt aan nieuw reservistenbeleid en wil minder vrijblijvend omgaan met reservisten, door ze in te bedden in de organisatie. Hierdoor ontstaat een organisatie met militairen met een vast contract, burgerpersoneel, dienjaarmilitairen én reservisten. In deze organisatie zijn reservisten een essentieel onderdeel van de slagkracht en het voortzettingsvermogen van de krijgsmacht. Het dienjaar wordt uitgebreid, met opties voor meer inzet als de internationale dreiging verder oploopt. De VBM en de andere vakbonden zullen met Defensie afspraken moeten maken om de rechtspositie van de reservist en de dienjaarmilitair goed vast te leggen, zodat ze ook gegarandeerd inzetbaar zijn. Staatssecretaris Tuinman: “Daar wordt met de vakbonden over gesproken, al hebben we nog wel wat stappen te zetten. Tegelijkertijd moeten we ook de ‘O’ creëren in onze organisatie en eenheden, dus dat je daadwerkelijk functies en een plekken hebt. Ik heb niet de luxe om dat niet te doen.”

Materieel

Er wordt in totaal 1,5 miljard euro geïnvesteerd in gevechtskracht. Opvallend is uiteraard de ‘terugkeer’ van de in 2011 wegbezuinigde main battle tank. Minister Brekelmans: “De NAVO vraagt Nederland met prioriteit te investeren in zwaardere gevechtscapaciteiten voor het landoptreden. Dat doen we.

Een Leopard 2A6MA3 met Barracuda camouflage.

Voor het eerst in 13 jaar krijgt de Nederlandse landmacht weer een volwaardig eigen tankbataljon. Tanks zijn, en blijven, een essentieel onderdeel van de moderne oorlogsvoering. Het is het grootste, zwaarste en meest effectieve wapensysteem op land. Moderne tanks bieden een unieke combinatie van bescherming, mobiliteit en vuurkracht. Met geavanceerde technologie: warmtebeeldcamera's, lasers, computergestuurde richtsystemen, waardoor ze met precisie kunnen schieten, ook in moeilijke omstandigheden. Door te investeren in innovatie en de meest moderne tanks zetten we niet een stap terug in de tijd, maar juist een stap vooruit.”

Nederland schaft 46 Leopard 2A8 tanks aan (de modernste variant), plus nog een optie voor 6 stuks. Enkele andere opvallende materieelinvesteringen zijn de aanschaf van 2 extra Anti Submarine Warfare fregatten (ASW) bovenop de 2 die al in bestelling zijn, en de aankoop van 6 F-35's. De eerste Leopard-tanks worden in 2027 verwacht, de F-35's in 2029 en de ASW-fregatten in 2030.

Verder wordt er geïnvesteerd in extra NH-90 helikopters, in munitie, in cyberslagkracht, in reserve-onderdelen, transport,

'Tanks zijn, en blijven, een essentieel onderdeel van de moderne oorlogsvoering'

logistieke en geneeskundige ondersteuning, inlichtingen en in innovatie. De Boxer krijgt in plaats van de .50 een kanon en anti-tankmiddelen. Ook wordt een miljard euro uitgetrokken om de Nederlandse defensie-industrie te versterken. Dit geld kan bijvoorbeeld ingezet worden voor de financiering van start-ups of andere bedrijven, die nu bij banken of andere financiële instellingen bot vangen voor hun financiering. Defensiebedrijven in Nederland en in partnerlanden moeten sneller kunnen investeren, nieuwe technologie kunnen ontwikkelen en meer materieel en munitie produceren. Samenwerking met de Nederlandse industrie zorgt ervoor dat de krijgsmacht operaties langer kan volhouden. Om de genoemde 1 miljard euro te beschermen wordt die ingepast in het Defensie Materieel Fonds.

Investeringen absoluut noodzakelijk

VBM-voorzitter Jean Debie: “Het is goed dat het kabinet structureel 2,4 miljard euro investeert in Defensie. Deze investeringen zijn absoluut noodzakelijk om de krijgsmacht en de ondersteunende defensieonderdelen voor te bereiden op inzet voor de eerste hoofdtaak.”

CLSK

Tekst: **Ronald van Riel**

Target Support Cell wordt uitgebreid tot Joint Target Support Centre

Langeafstandsbewapening is een belangrijke aanvulling op de bestaande wapencapaciteit van de Nederlandse krijgsmacht. Deze capaciteit is aangekondigd in de Defensienota 2022. In verband met de toekomstige inzet van Deep Precision Strike-wapens (DPS) binnen zowel CZSK, CLSK als CLAS, wil Defensie de Target Support Cell uitbreiden. De Target Support Cell levert capaciteit voor het gedetailleerd plannen van wapeninzet (met nauwkeurige locatiebepaling van doelen, juiste wapens en instellingen en berekeningen ter voorkoming van nevenschade.)

De Verenigde Staten stellen eisen aan landen die door de VS geproduceerde precisiegeleide wapens willen aanschaffen. Het hebben van een gecertificeerde targeting capaciteit is een voorwaarde. Aangezien de Target Support Cell deze capaciteit levert, voldoet Nederland aan deze specifieke eis en is de weg

vrij voor de aanschaf van nieuwe DPS wapensystemen.

De inzet van het Tomahawk Weapon System (TWS) en de Joint Air-to-Surface Standoff Missile-Extended Range (JASSM-ER) vragen om aanvullende DPS navigatie-informatie. Dit is nodig om de genoemde wapens zelfstandig over zeer grote afstanden te kunnen laten navigeren door betwist luchtruim. Daarom wordt de bestaande Target Support Cell uitgebreid en omgevormd tot Joint Target Support Centre (JTSC). Het JTSC zal ook 'Advanced Target Development'-producten leveren aan de door CLAS in te richten raketartillerie-capaciteit.

De bonden hebben het reorganisatieplan beoordeeld op de algemene personele aspecten. Tijdens een overleg op vrijdag 6 september hebben de bonden aangegeven dat het plan 'ter kennisneming' kan worden aangeboden aan de werkgroep Reorganisaties.

Uitbreiding SERE School noodzakelijk

De Survival Evasion Resistance en Extraction (SERE) School is onderdeel van het Centrum voor Mens en Luchtvaart. De school is gevestigd op Vliegbasis Gilze-Rijen. Op de SERE School leren cursisten tijdens een aantal cursussen overleven in zowel vredes- als oorlogssituaties.

Om de operationele gereedheid en trainingscapaciteit op niveau te krijgen en te houden, en de hoge werkdruk voor zittend personeel binnen de SERE School te verlagen, is een uitbreiding in functies noodzakelijk. De capaciteit van de SERE School was ingericht voor de opleidingsbehoefte vanuit alleen luchtvaarders en Special Operations Forces, maar moet ook de behoefte vanuit de gehele krijgsmacht kunnen opvangen. De uitbreiding omvat in totaal 12 VTE-en.

De bonden hebben aangegeven dat ook dit reorganisatieplan ter kennisneming kan worden aangeboden aan de werkgroep Reorganisaties.

Vakbonden akkoord met uitbreiding Air Mobility Command

Defensie wil het Air Mobility Command (AMC) uitbreiden om een aantal knelpunten in de huidige formatie weg te werken. De behoefte aan tactisch luchttransport, met vaak korte reactietijden, stijgt. Daarnaast moet het AMC Host Nation Support leveren aan internationale partners op Vliegbasis Eindhoven, lopende operaties ondersteunen en de reguliere bedrijfsvoering continueren.

De bonden hebben desgevraagd aangegeven dat het reorganisatieplan 'ter kennisneming' kan worden aangeboden aan de werkgroep Reorganisaties.

Twee C-130's zijn in 2023 ingezet ten behoeve van evacuatie uit Khartoem. (Foto: MCD/Jasper Verolme)

Komt u ook?

Voorafgaand aan de 113e Algemene Vergadering van de VBM staan de volgende afdelingsvergaderingen gepland. Iedereen die lid is van de VBM (of BBTv) kan zijn of haar afdelingsvergadering bijwonen. Let op! Het is raadzaam om kort van tevoren onze website www.vbm.info te raadplegen voor eventuele wijzigingen!

Afdeling Zwolle

Maandag 14 oktober

Aanvang: 19.30 uur
Tonnetkazerne gebouw 150
Eperweg 141, 8084 HE 't Harde

Afdeling West-Brabant

Maandag 14 oktober

Aanvang: 19.30 uur
Polski Dome, geb-D
'Sociëteit Onder de Toren'
Trip van Zoutlandtkazerne
De la Reijweg 95, 4818 BA Breda

Afdeling Havelte/Steenwijk

Dinsdag 15 oktober

Aanvang: 17.00 uur
Echos Home 'Het Bakem'
Johannes Postweg 5, 7973 JB Darp

Afdeling Valkenburg

Dinsdag 15 oktober

Aanvang: 20.00 uur
(zaal open vanaf 19.30 uur)
Dorpscentrum Oegstgeest
Lijtweg 9, 2341 HA Oegstgeest

Afdeling Friesland

Woensdag 16 oktober

Aanvang: 19.00 uur
MFC It Maskelyn
Easteromwei 5, 9254 GM Hurdegaryp

Afdeling Amersfoort/Utrecht

Donderdag 17 oktober

Aanvang: 19.30 uur
NoorderLichtkerk
Bergweg 92b, 3707 AE Zeist

Afdeling Volkel/De Peel

Donderdag 17 oktober

Aanvang: 19.30 uur
Scoutinggebouw 'De Pionier'
Hulstheuveld 15, 5404 PR Uden

Afdeling Eindhoven

Dinsdag 22 oktober

Aanvang: 19.30 uur
Echos Home 'De Vrijheid'
Eindhovensedijk 33
5688 GN Oirschot

Afdeling Doorn

Woensdag 23 oktober

Aanvang: 10.00 uur
Van Braam Houckgeestkazerne
Gouden Bal
Oude Arnhemse Bovenweg 1D
3941 XM Doorn

Afdeling Twente/Eibergen

Woensdag 23 oktober

Aanvang: 19.30 uur
Kulturhus, Henry Woodstraat 62
7558 CP Hengelo

Afdeling Rotterdam

Donderdag 24 oktober

Aanvang: 14.00 uur
Tempo Doeloe, Van Ghentkazerne
Toepad 120, 3063 NJ Rotterdam
(Uiterlijk een dag tevoren aanmelden
op m.vanderlinden10@chello.nl
i.v.m. toegang kazerne.)

Afdeling Assen

Maandag 28 oktober

Aanvang: 19.30 uur
'De Brammert'
Johan Willem Frisokazerne
Balkenweg 3, 9405 CC Assen

Afdeling Apeldoorn

Dinsdag 29 oktober

Aanvang: 18.00 uur
Echos Home 'De Landing'
Deelenseweg 28, 6816 TS Arnhem

Afdeling Zeeland

Woensdag 30 oktober

Aanvang: 19.30 uur
(zaal open vanaf 19.00 uur)
Buurthuis De Burgerij
Van Hogendorpweg 58a
4384 HA Vlissingen

Afdeling Amsterdam

Donderdag 31 oktober

Aanvang: 19.00 uur
MEA (Marine-Etablissement ADAM)
ECA (Evenementencentrum ADAM)
Geb. 030, zaal Torne (73)
Kattenburgerstraat 7
1018 JA Amsterdam

Afdeling Den Helder

Maandag 4 november

Aanvang: 19.00 uur
Havengebouw, Het Nieuwe Diep 33
1781 AD Den Helder

Afdeling Limburg

Dinsdag 5 november

Aanvang: 20.00 uur
Brasserie MINLI Strijthagen BV
Einsteinstraat 5, 6372 BW Landgraaf

Afdeling Duitsland

Woensdag 6 november

Aanvang: 19.00 uur
Hotel-Restaurant Fröhlich
Dansenberger Str. 10
67661 Kaiserslautern, Duitsland

Afdeling Den Haag

Donderdag 7 november

Aanvang: 19.30 uur
VBM-kantoor, Ametisthorst 20
2592 HN Den Haag

Leven en leiderschap

Op Nationale Veteranendag, zaterdag 29 juni 2024, werd het boek 'Commandant in vier missies' van luitenant-generaal b.d. Kees Matthijssen gepresenteerd, met als ondertitel 'Het leven en leiderschap van een generaal'.

Generaal Matthijssen had 2 doelstellingen met het schrijven van dit boek. In de eerste plaats het vastleggen van relevante leiderschapservaringen. Niet alleen om de lezers daarvan kennis te laten nemen, maar ook opdat ze daar concreet iets mee kunnen doen.

In de tweede plaats wilde de generaal een inkijk geven in het militaire vak. De krijgsmacht moet indien nodig vechten voor vrede en vrijheid, maar dat is niet zomaar een opdracht of een baan. Het is ook niet simpelweg het inzetten van wapens of toepassen van geweld, er komt ongelooflijk veel meer bij kijken.

Matthijssen (1961) beschrijft in zijn boek zijn militaire loopbaan vanaf het vervullen van de militaire dienstplicht in 1981 tot zijn laatste uitzending (MINUSMA). Matthijssen was onder andere pelotonscommandant bij 47 Painfbat toen Nederland nog een dienstplicht kende, was compagniescommandant in Srebrenica (1995), bataljonscommandant in Irak (2004), taskforce commandant in Afghanistan (2008/2009) en force commander in Mali (2022/2023). In die laatste uitzending gaf hij leiding aan zo'n 14.000 militairen met 60 verschillende nationaliteiten. Het bijzondere aan de loopbaan van Kees Matthijssen is dus dat hij in vier missies op alle niveaus als commandant leiding heeft gegeven.

Matthijssen beschrijft in zijn boek, op basis van zijn eigen aantekeningen, uitvoerig de complexiteit en dilemma's waar hij gedurende zijn loopbaan mee te maken kreeg. De generaal geeft zo een gedetailleerd beeld van de operationele realiteit in missies en de uitdagingen waarvoor hij als commandant kwam te staan.

Om die complexiteit te kunnen beschrijven moest de auteur noodgedwongen soms behoorlijk de diepte in. Voor de militair of burgermedewerker bij Defensie zal dat geen probleem zijn, integendeel, het maakt dit het boek juist interessant. Veel van de geschetste vraagstukken bereikten niet, of in elk geval niet tot in detail, de buitenwereld.

Terugkerende thema's in 'Commandant in vier missies' zijn onder andere de waarde van publiciteit, het omgaan met politici, zijn grote voorkeur voor opdrachtgerichte commandovoering, en het uitgangspunt dat de mens achter de militair altijd centraal moet staan.

'Commandant in vier missies' is verschenen bij uitgeverij Kompas en voor €23,95 verkrijgbaar bij de boekhandel of online. ISBN: 9789492107503.

MEEDOEN IN DE VBM BELASTINGPLOEG

‘Leuk en dankbaar werk’

Dit jaar werd de VBM belastingploeg versterkt door de komst van Jos van Wijk. Een welkome aanvulling voor de belastinginvullers, zeker aangezien Van Wijk onder de rook van Vliegbasis Leeuwarden woont. Het nadeel daarvan is dat hij bij thuiswerken soms even moet pauzeren voor ‘the sound of freedom’. Het voordeel is dat met zijn komst de noordelijke provincies weer goed bezet zijn.

Jos van Wijk kwam op als matroos derde klasse op 17 november 1986. Een groot deel van zijn loopbaan maakte hij deel uit van de Logistieke Dienst Administratie van de Koninklijke Marine. Daarnaast had hij ook functies in de loopbaanbegeleiding

en als chef der equipage op de Johan de Witt. Aan boord van dat schip maakte hij ook zijn tweede uitzending mee, een antipiraterijmissie voor de kust van Afrika. Zijn eerste uitzending was ook naar dat werelddeel, maar dan op het vasteland.

Wat deed een marineman als u in Afrika?

Jos van Wijk: “Dat was een individuele uitzending. Ik zat in 2007-2008 gedurende 6,5 maand in de Democratische Republiek Congo. De missie heette EUSEC FIN, wat

staat voor European Union Security Force Finance. Dit was een onderdeel van EUSEC dat zich speciaal richtte op de geldstromen binnen het Congolese leger. Nadat de vrede in dat land was getekend, wilde men de rebellengroepen integreren in het Congolese leger. Wij moesten met behulp van salarislijsten gaan controleren dat iedereen zijn salaris ontving. Het ging om vele duizenden mensen. We hielpen met het maken en combineren van lijsten. We zagen daarin ook veel verdachte zaken, zoals namen die meerdere keren terugkwamen. Het uiteindelijke doel was om te komen tot een systeem met vingerafdrukken, maar of dat ooit bereikt is weet ik niet.

Mijn tweede uitzending was met Hr.Ms. Johan de Witt, een antipiraterijmissie (ATALANTA) met Ben Bekkering als commandant. We waren daar om te voorkomen dat schepen gekaapt werden; door onze aanwezigheid werden de piraten ontmoedigd. Dat deden we onder meer door een kuststrook van 2 á 3 kilometer te ‘bezetten’ vanwaar piraten opereerden. We deden dat met een LCU landingsvaartuig en een kleiner LCVP landingsvaartuig naast het schip, met een paar honderd meter ertussen.

Tijdens die uitzending was er een schip dat al 4 maanden gekaapt was geweest door piraten. De bemanning had het aangelegd met één van de Somaliërs en die heeft hen geholpen om weg te varen. De motoren van het schip hadden 4 maanden niet gedraaid, maar toch konden ze van de kust wegvaren en noodsignalen eruit gooien. Toen zijn wij erheen gegaan. Die mannen zijn van boord gehaald en afgezet op een veilige plek.

We hebben bij een andere actie ook piraten gevangengenomen. Die zijn afgevoerd en terecht.”

Maakte u als vakbondslid zelf ook gebruik van de VBM Belastingsservice?

“Nee, ik ben al 38 jaar lid, maar ik deed mijn belastingaangifte altijd zelf. Via Hans Poorthuis zag ik de oproep van de VBM voor nieuwe belastinginvullers. Ik wist in eerste instantie niet of ik het leuk zou vinden en of ik het zou kunnen, maar ik ben wel financieel onderlegd, heb salarisadministratie gedaan en ben kasbeheerder geweest.

Toen heb ik eerst een aantal keren meegedraaid, eerst in Den Haag met Saffiun Shaik en later met Barend Billenkamp in het ‘veld’. Het bleek gewoon heel erg leuk te zijn. Ik houd ervan om mensen – van jong en oud (tot ver over de tachtig jaar) – te kunnen helpen. Als je ziet hoe dolgelukkig een weduwe was nadat we haar geholpen hadden en zij ook nog eens € 300 bleek terug te krijgen. Ook ontmoette ik mijn oude adjudant, die ik nog kende van toen ik korporaal was. Je krijgt te maken met allerlei mensen, van hoog tot laag in de organisatie. Het is leuk en dankbaar werk.”

Ik kan me toch voorstellen dat jullie niet altijd goed nieuws voor leden hebben...

“Nee, dat is zeker waar. Een vent was zowel burgermedewerker bij Defensie als reservist. Hij had heel veel uren gemaakt als reservist, waardoor zijn inkomen een stuk hoger werd. Dat had onder andere tot gevolg dat hij geen aanspraak meer maakte op zorgtoeslag. Hij was behoorlijk teleurgesteld: ‘nu heb ik keihard gewerkt en krijg ik minder terug’. Tja, in Nederland dragen de breedste schouders de zwaarste lasten. Het voelt misschien niet altijd eerlijk, maar we kunnen het dan in elk geval wel uitleggen.”

De VBM Belastingsservice kan nog nieuwe mensen gebruiken. Heeft u tips voor mensen die zich ook willen aanmelden?

“Je hoeft niet bang te zijn voor een kennisachterstand, die haal je snel genoeg in, maar je moet er wel affiniteit mee hebben. Ik ben bijvoorbeeld wel lid geworden van ‘Fiscalert’ en heb mij aangemeld om informatie toegezonden te krijgen van de Belastingdienst. Verder is het learning on the job, met goede ondersteuning. Ik vind het heel leuk, ik ben zelfs 4 dagen per week gaan invullen in plaats van de geplande 3 dagen. Ik kan het iedereen aanraden, het is leuk om te doen.”

De VBM zoekt leden met kennis van de inkomstenbelasting, ervaring met het invullen van belastingaangiften en een minimale beschikbaarheid van 1 dag per week, jaarlijks in de periode medio februari tot medio april.

Interesse of vragen? Neem dan contact op met Luminita Ligtenberg of Saffiun Shaik op 070-3155100 of belastingsservice@mijnvbm.nl.

BREEF

LOOPBAAN IN VEILIGHEID

Twijfel je of je huidige baan nog bij je past? BREEF biedt een gratis assessment

Jouw ervaring en kwaliteiten zijn van grote waarde binnen de veiligheidssector. Misschien vraag je je af of je nog steeds op de juiste plek zit, voel je je niet meer zo voldaan of ben je simpelweg nieuwsgierig naar wat er nog meer mogelijk is.

BREEF: Jouw Weg naar een Nieuwe Uitdaging

Wij stellen graag BREEF aan je voor - het nieuwe initiatief van de Coalitie voor Veiligheid - om je te matchen met andere functies binnen het veiligheidsdomein. BREEF is bedoeld om jou te helpen ontdekken of er andere mogelijkheden zijn die beter aansluiten bij je talenten en ambities. Wij hebben al meerdere mensen begeleid en geadviseerd waarna zij nieuwe passende functies binnen het veiligheidsdomein hebben gevonden. Ook hielpen wij mensen die besloten bij de huidige werkgever in een nieuwe rol aan de slag te gaan.

BREEF is nog in pilot-fase en biedt een assessment met persoonlijke begeleiding aan. Deelname is gratis en je meldt je aan via info@breef-loopbaan.nl.

Er zijn nog circa 100 sessies met begeleiding beschikbaar binnen onze pilot-fase, dus wacht niet lang met aanmelden. Stuur ons een mail met je naam, telefoonnummer en huidige functie en wij nemen zo snel mogelijk contact met je op.

Jouw deelname en persoonlijke gegevens wordt niet gedeeld met werkgevers.

Wij bieden persoonlijke begeleiding en advies aan de hand van het gemaakte assessment.

Wij matchen niet actief met werkgevers, die rol moet je zelf vervullen.

Wij kijken uit naar je aanmelding!

Team BREEF

Mitch, van infanterist naar ambulancechauffeur

”Het doen van het assessment was erg leuk en de uitkomst was dan ook herkenbaar en een bevestiging dat ambulancechauffeur goed bij mij zou passen.

Een onderdeel van het assessment is bijvoorbeeld de stresstest. Daar heb ik dus geen moeite mee.

In mijn vorige functie moest ik vaak technisch nadenken onder druk, nu is het echt een kwestie van doen wat er nodig is in de situatie. Bovendien ben je altijd met z'n tweeën op de ambulance, ik als chauffeur samen met een verpleegkundige. Ieder heeft zijn eigen taak, ik weet wat de verpleegkundige wil. Het is mooi om dat aan te voelen en de vraag voor te zijn. Het is heel mooi om dat te bereiken met elkaar.

Het was even zoeken naar de juiste vacatures, maar toen ik het eenmaal had gevonden heb ik direct op meerdere vacatures in mijn regio gesolliciteerd. Ik werd uitgenodigd voor meerdere gesprekken en ben heel blij met deze switch!”

Test je kennis over medezeggenschap!

1 Uit het Besluit Medezeggenschap Defensie (BMD) blijkt dat een MC binnen ‘een redelijke termijn’ moet adviseren. Hierbij is onder andere van belang op welk moment de MC gevraagde informatie ontvangt van het Hoofd Dienststeunheid (HDE) naar aanleiding van (aanvullende) vragen over de adviesaanvraag. Ook is van belang of er een externe druk is voor de achterban om op een bepaald moment een besluit te nemen (zoals een voorgenomen maatregel of een beleidsvoornemen). Maar wat is die eerder genoemde ‘redelijke termijn’?

- A 4 weken of korter
- B minimaal 6 weken
- C maximaal 6 weken
- D afhankelijk van het onderwerp en in overleg met het HDE

2 Hoeveel keer per jaar moet de algemene gang van zaken in de organisatie worden besproken in een overlegvergadering (waarin het HDE moet laten weten of hij/zij bezig is met besluiten waarover de MC advies of instemming moet geven)?

- A 4 keer
- B 2 keer
- C 6 keer
- D 1 keer

3 De belangrijkste bevoegdheden van de MC zijn de volgende: het recht op overleg, het adviesrecht, het instemmingsrecht, het initiatiefrecht en als laatste het .....

- A inspraakrecht
- B overeenstemmingsvereiste
- C onderhandelrecht
- D privaatrecht

De VBM ondersteunt de medezeggenschap binnen Defensie. Bent u op de hoogte van de mogelijkheden en rechten die een medezeggenschapscommissie (MC) heeft? Test hieronder uw kennis.

4 Het is van belang dat een HDE de MC tijdig om een advies vraagt, zodat het advies nog van wezenlijke invloed kan zijn op het voorgenomen besluit. Het BMD heeft als uitgangspunt dat de MC zo snel mogelijk moet worden ingeschakeld. Het is wél van belang dat het voorgenomen besluit al voldoende duidelijk is, zodat er een goed inhoudelijk advies kan worden gegeven.

Het moment waarop het HDE voldoende inzicht heeft in de voor- en nadelen, gevolgen en alternatieven van een voorgenomen besluit, is het uiterste tijdstip/juiste moment waarop aan de MC advies moet worden gevraagd.

- A uiterste tijdstip
- B juiste moment
- C beide zijn juist
- D beide zijn onjuist

5 Wat is géén doel van de medezeggenschap?

- A het vertegenwoordigen van de werknemers in de organisatie
- B als bepaalde zaken niet goed lopen in de organisatie, dit bespreken met het HDE
- C de medezeggenschap goed laten functioneren
- D het behartigen van individuele belangen van medewerkers

Kijk voor de antwoorden op pagina 38

Herdenking 15 augustus

Met bewolkt maar droog weer en uiteraard een flinke bries werd op 15 augustus in Den Helder het einde van de Tweede Wereldoorlog herdacht. Op deze dag in 1945 kwam met de Japanse capitulatie definitief een einde aan de oorlog. De jaarlijkse herdenking in Den Helder is een mooie bijeenkomst met veel mensen die een band hebben met 'Indië', zoals oud-militairen van het KNIL of de KM. Namens de VBM werd een krans gelegd door Wil Sanders. Dirk Jan Goedee legde een krans namens het MSF.

Speld voor langdurig lidmaatschap

LTZE2OC b.d. J.T.M. (Johan) Liekens ontving op woensdag 10 juli 2024 de Speld voor langdurig lidmaatschap uit handen van voorzitter Jean Debie. Johan Liekens, die onlangs na vele jaren afscheid nam als secretaris van de stichting MSF, schreef zich in bij de vakbond op 1 augustus 1974. Een aantal trouwe leden ontving de Speld voor langdurig lidmaatschap op huisadres.

Dit zijn:
AOOLDGB b.d. H.J.T.W. Riep
SGTLDV b.d. F. Vening
Sgt1 KL b.d. A.A.C.J. van der Mierden
LTZ2OC b.d. A.E. Lelijveld
Dhr. W.A.M. Reijnders

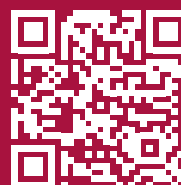
De VBM bedankt allen voor hun loyaliteit!

TRIVIZIER DIGITAAL ONTVANGEN?

Wilt u de Trivizier voortaan liever digitaal ontvangen in plaats van op papier? Dat kan. **Scan de QR-code en vul het formulier in op www.vbm.info/magazine/digitaal.**

Of geef uw e-mailadres en uw registratienummer of werknemersnummer via e-mail door aan: **redactie@mijnvbm.nl** en schrijf erbij dat u de Trivizier alleen nog digitaal wilt ontvangen.

Informatie

COLLECTIEVE ONGEVALLENVERZEKERING

De VBM heeft voor alle actief dienende leden (militairen en burgers) een ongevalverzekering afgesloten. Deze ongevalverzekering geeft dekking in de hele wereld, ook tijdens missies, gedurende 24 uur per dag, 7 dagen per week en gedurende het hele jaar. De ongevalverzekering vervangt de woon-werkverkeerverzekering en het uitzendcertificaat. U hoeft dus géén uitzendcertificaat in te vullen als u op uitzending gaat.

ADRESWIJZIGING/LEDENADMINISTRATIE

070 315 51 11 of ledenadministratie@mijnvbm.nl

BELASTINGINFO EN -HULP

belastingservice@mijnvbm.nl

HELPEDESK

Gabriëlle Driehuijs, Ton van Elst en Denise Zuurveld
070 315 51 11 of ibb@mijnvbm.nl of vul het formulier in op onze website.

NABESTAANDENZORG EN BUNDEL

Susie Rangai
nazorg@mijnvbm.nl

De Vakbond voor Burger en Militair defensiepersoneel VBM verleent nazorg bij overlijden. Wij kunnen u doeltreffend ondersteunen. U kunt ons helpen door al uw gegevens te ordenen. Vraag bij de VBM naar de handleiding voor nabestaanden of kijk op www.vbm.info bij 'diensten'.

STICHTING MSF (SOCIAAL FONDS)

Dirk Jan Goedee
Bereikbaar op telnr.: 0223 61 58 85
Dinsdag en vrijdag van 09.00-16.00 uur.

Tevens te bereiken via:
stichting.msf@gmail.com
www.stichtingmsf.nl

VBM in het nieuws

- De Telegraaf publiceert op 3 juli een artikel over de zogeheten 'barbecue-zaak'. Ruim tachtig marinemensen hebben strafverlichting gekregen nadat Defensie hen hard had aangepakt voor het op hun kosten volgen van een dure barbecue-cursus inclusief Green Egg.

De landmacht greep vanwege het misbruiken van tienduizenden euro's van het persoonlijk opleidingsbudget hard in – en de marine nog een tandje harder. Die extra strafmaatregelen voor marinepersoneel zijn nu van de baan. "Deze medewerkers zouden worden overgeplaatst en niet meer bevorderd", zegt VBM-voorzitter Jean Debie in De Telegraaf. "Dat is in strijd met de regels, dat kennen we niet binnen Defensie. Dat hebben wij aangevochten en die extra maatregelen zijn teruggedraaid. We hadden de marine nog gewaarschuwd."

Wel hebben de barbecueërs een 'negatief ambtsbericht' aan hun broek. Een deel van het opleidingsgeld moeten ze terugstorten.

Volgens juriste Mette van Gestel van de VBM kwam ook de marine zelf in de problemen doordat het personeel zo stevig werd aangepakt, schrijft De Telegraaf. Een ingewijde zegt dat het vooral gaat om elitemilitairen van de Marsof. De marine wilde voorkomen dat het gestrafte personeel massaal ontslag nam.

- Follow the money (FTM) meldt op 9 juli dat militairen juist klachten kregen na deelname aan het alternatieve wellness-programma Baseqamp dat het ministerie van Defensie aan militairen aanbod. Jean Debie gaat in het artikel van FTM in op de zorgverlening voor militairen. "Als

vakbonden hebben we in de periode 2011-2015 wat bezuinigingen op deze reguliere zorg kunnen tegenhouden."

Momenteel kent Defensie een groot tekort aan bedrijfsartsen, zo is te lezen in het laatste jaarrapport van de IMG. Veel tijd en ruimte voor structurele zorgpreventie hebben de bedrijfsartsen dan ook niet. Uit de onderzoeken van de Inspectie blijkt dat dit wordt opgevangen met projecten zoals Baseqamp: niet-medische initiatieven die de inzetbaarheid van militairen moeten vergroten, meldt FTM.

- Het AD schrijft op 28 augustus over de storing op het computernetwerk NAFIN, een glasvezelnetwerk van 3300 kilometer. Dit zwaarbeveiligde netwerk verbindt niet alleen 180 Nederlandse defensielocaties met elkaar, maar ook 70 organisaties die niet van Defensie zijn, zoals politiebureaus, Haagse ministeries en NAVO-kazernes in België en Duitsland.

Jean Debie noemt het in het AD 'desastreus' dat dit netwerk urenlang kampt met zo'n grote storing. "Onze vitale diensten moeten onder alle omstandigheden met elkaar kunnen communiceren. We moeten echt opschalen naar het hoogste niveau om uit te zoeken wat er aan de hand is en welke maatregelen er genomen moeten worden om dit te voorkomen."

In 2002 woedde een discussie in hoeverre Defensie het beheer van het computernetwerk zelf moest doen of juist moest uitbesteden aan bedrijven. Onder meer vakbonden hebben er toen op aangedrongen om het netwerk niet af te stoten. Jean Debie: "Zo'n vitale infrastructuur moet fysiek en elektronisch enorm goed worden

beveiligd. Als je dat gaat uitbesteden, weet je niet precies wie allemaal toegang hebben tot dit systeem. Alle medewerkers zijn bij Defensie gescreend. Dat was voor ons doorslaggevend."

- Jean Debie reageert dinsdagavond 3 september bij RTL Nieuws opgetogen op het nieuws dat Nederland weer eigen main battle tanks gaat aanschaffen.

"Voor onze leden is dat heel goed nieuws. Wij pleiten al jaren voor een eigen tankbataljon voor Nederland. Het is een heel duidelijk signaal aan een eventuele agressor en heeft een afschrikkende werking", zegt hij in de uitzending.

Volgens de voorzitter is de aanschaf van eigen tanks noodzakelijk omdat de instabiliteit in zowel Europa als de rest van de wereld alleen maar aan het toenemen is. Hij geeft aan dat wel de hele keten verder versterkt moet worden, zoals de verbindingssystemen, de artillerie, de geneeskundige afvoer en de bevoorrading. "We moeten ervoor zorgen dat alles op orde is zodat we kunnen afschrikken en we moeten iets terug kunnen doen als we worden aangevallen."

De regering wil structureel voldoen aan de NAVO-norm van 2% BNP aan Defensie-uitgaven. Dat is niet voldoende, zegt Jean Debie in het RTL Nieuws. "Dan moeten we eerder naar de 3%. We moeten dan niet alleen kijken naar de landmacht, maar ook naar onder meer de luchtmacht en de luchtverdediging."

FAMILIEBERICHTEN

Postbus 93037 2509 AA Den Haag, e-mail: redactie@mijnvbm.nl

OVERLEDEN

Nagekomen berichten:

Januari 2024

15-01 C.H. Schipper (77 jaar)
OPPTLG b.d.
p/a Kabelgas 19
6511 WE Nijmegen

Maart 2024

21-03 J. van Baaren (71 jaar)
OPPBOTT b.d.
Seringenlaan 56
1783 EV Den Helder

27-03 M.M.F. Louer (78 jaar)
LTZA2OC b.d.
Salomeschouw 54
2726 JV Zoetermeer

Juni 2024

10-06 F.P.J.H. van de Voort (79 jaar)
KAPTARNNS b.d.
Karekietstraat 24
1761 XR Anna Paulowna

25-06 C.H. Hartenberg (88 jaar)
AOOODND b.d.
p/a Baljuwstraat 23
1785 SC Den Helder

25-06 R.D. Coenraads (76 jaar)
OPPWEEMNT b.d.
p/a Lekstraat 40
1784 VK Den Helder

28-06 R. L'Abée (69 jaar)
Gepensioneerd burger
Nuijtsstraat 36
4814 EN Breda

Juli 2024

07-07 H.G. Snoodijk (84 jaar)
Kp11 KLu b.d.
Backenhagenlaan 200 kmr 356
7557 KE Hengelo

12-07 W.B. Sunter (91 jaar)
LTZ2OC b.d.
corr: Deurloostraat 3
1784 JD Den Helder

12-07 J.N. Klein (77 jaar)
AOOLDGD b.d.
Van Lennepweg 197
2041 LM Zandvoort

15-07 M.L. Stoffer (81 jaar)
AOOBDCT b.d.
Zuylestein 32
2403 JV Alphen aan den Rijn

19-07 A.H. Reijtenbach-Meuldijk
(93 jaar)
p/a Waalstraat 29
1784 VS Den Helder

22-07 J.L. Michorius (98 jaar)
SMJRMARNNS b.d.
p/a Dammersbeek 19
3861 XH Nijkerk

26-07 J.P.E. Held (77 jaar)
LTZT2 b.d.
Haringvlietweg 60
1784 HA Den Helder

26-07 E.R. de Vroom-Crawley
(88 jaar)
p/a Praamstraat 8
1784 NG Den Helder

27-07 D. Sijbesma (75 jaar)
AOOLDA b.d.
Mr. Dr. Meslaan 33
4451 AJ Heinkenszand

30-07 F.A.M. Hemmer (72 jaar)
Gepensioneerd burger
Breitnerstraat 6
3443 GD Woerden

Augustus 2024

06-08 H. Tuik (83 jaar)
SGTBDSCHM b.d.
Dirk Schrijverstraat 11
1785 BT Den Helder

06-08 D.A. de Waard (96 jaar)
MJRELMNT b.d.
p/a De Dreef 20
1741 MH Schagen

07-08 H. Akkermans (71 jaar)
SMJRLDGB b.d.
Dijkschouwerslaan 34
1785 HR Den Helder

10-08 S. Bonnema (86 jaar)
LTZVK2OC b.d.
Titus Brandsmastraat 67
2286 RC Rijswijk

15-08 T.W. Kramer (Fuus) (96 jaar)
AOOMARNNS b.d.
p/a Molenakker11
3962 HH Wijk bij Duurstede

18-08 P. de Ridder (77 jaar)
SGTMARNNS b.d.
Cederlaan 5
3904 KC Veenendaal

- 20-08 R. Dijkstra (63 jaar)
Aoo KL b.d.
Eem 10
3891 CS Zeewolde
- 21-08 H.W. Dobbelaar (79 jaar)
LTZ2OC b.d.
Lunet 7
4388 WD Oost-Souburg
- 23-08 D. Bos (68 jaar)
LTZ2OC b.d.
Parallelweg 99
1781 EC Den Helder
- 28-08 H. Bakker (83 jaar)
LTZVK2 b.d.
Middelzand 2904
1788 CR Julianadorp

Het algemeen bestuur betuigt de nabestaanden oprechte deelneming met hun verlies.

In Memoriam Dirk de Waard

Op dinsdag 6 augustus jl. is D.A. (Dirk) de Waard overleden. De heer De Waard was sinds 27 januari 1978 drager van het teken van verdienste van de VBZ, één van de rechtsvoorgangers van de huidige VBM. Hij heeft zich in vele functies, zowel op afdelings- als op hoofdbestuursniveau dienstbaar gemaakt voor zijn vakbond. Hij stond bekend als een man met een goed gefundeerd oordeel, die altijd op zijn eigen wijze bijdroeg aan de besluitvorming binnen de vereniging.

“Nimmer werd tevergeefs een beroep op hem gedaan als het ging om de belangen van de leden, waarbij voor hem de factor tijd van ondergeschikte betekenis was”, zo scheef het Algemeen Marine Weekblad op 10 februari 1978. Dirk de Waard was na zijn benoeming tot lid van verdienste voorzitter van de Stichting voor Gezinsverzorging en in die hoedanigheid ook betrokken bij de fusie van deze eigen VBZ-gezinsverzorging met algemene zorginstellingen.

Hij bereikte de respectabele leeftijd van 96 jaar.

Verkiezingen medezeggenschap

Een medezeggenschapscommissie wordt met instemming van de centrales van overheidspersoneel (de vakbonden) namens de minister van Defensie door de operationeel commandant van een defensieonderdeel ingesteld. Voor de vulling van een commissie worden er verkiezingen uitgeschreven.

Een korte uitleg over de procedure van kandidaatstelling

Stel, er zijn MC-verkiezingen aangekondigd bij uw eenheid. In dat geval worden ook de vakbonden hiervan op de hoogte gesteld. Zodra wij dit bericht ontvangen zullen wij onze leden, werkzaam bij het betreffende onderdeel, een brief op het huisadres toezenden met het verzoek

zich te willen kandideren. Bij deze brief is de zogeheten bereidheidsverklaring gevoegd. Als u deze invult en naar ons retourneert, zorgen wij voor uw aanmelding bij de verkiezingscommissie.

Heeft u geen brief ontvangen omdat u bijvoorbeeld pas heel kort bij dit onderdeel bent geplaats, maar wilt u zich wel kandideren voor de MC? Download dan op onze website de bereidheidsverklaring en stuur die naar het daarop vermelde adres.

Eenmaal gekozen behoort u tot de kaderleden van de VBM en zult u regelmatig de BOM-brief ontvangen waarin relevante informatie is opgenomen betreffende medezeggenschapszaken.

VERKIEZINGSDATA

CZSK	
MEA	13 november
CLAS	
PLC Staf CLAS	16 oktober
20 IBB KNR	2 november
CLSK	
CML	2 oktober
AMC	16 oktober

DE ANTWOORDEN BIJ DE MEDEZEGGENSCHAPSQUIZ OP PAGINA 33:

1A, 2B, 3B, 4A, 5D

‘Reservisten zeker niet op reservebank’

Meer dan 60 reservisten werden op 14 september jl. beëdigd op het Lange Voorhout te Den Haag. Staatssecretaris Gijs Tuinman zei bij de beëdiging dat de term ‘reservist’ eigenlijk niet het goede woord is. Hij ziet ze graag als ‘volwaardige militairen met een parttime contract’. En die zitten volgens de staatssecretaris ‘zeker niet op de reservebank’.

Defensie werkt toe naar een schaalbare krijgsmacht. De organisatie moet in staat zijn om flexibeler en sneller in te spelen op de toegenomen dreigingen. Dit is nodig om Nederland en het NAVO-verdragsgebied te verdedigen tegen alle vormen van toekomstige aanvallen, maar ook al de huidige cyberaanvallen. Dat betekent: snel opscha-

len in aanloop naar een conflictsituatie en daarna weer afschalen.

De krijgsmacht moet daarom voor een derde uit reservisten bestaan. Die worden namelijk opgeroepen op het moment dat hun specifieke kennis of vaardigheid nodig is. Plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten viceadmiraal Boudewijn Boots noemt de cyberreservisten die op 14 september zijn beëdigd. “Militairen die ons land beschermen met een toetsenbord. Juist binnen dit domein zijn we in feite al in oorlog met landen en groeperingen die ons via cyberaanvallen proberen te ontregelen. Of die onze democratie proberen te ondermijnen met nepnieuws. Dus kunnen we alle ICT-expertise die er is goed gebruiken.”

ONTMASKER DE DIEREN

Koppel de hints (en het bijbehorende cijfer) aan de juiste foto. Zet de cijfers in de groene cirkels onder de foto's. Als je het goed hebt gedaan kun je hiermee het geheime woord raden en dus de oplossing van deze puzzel!

Stuur deze oplossing vóór **4 november** 2024 naar: puzzel@mijnvbm.nl
Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden!

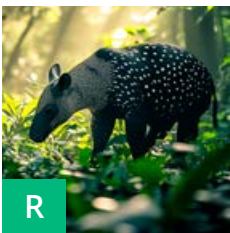
Let op: het is niet meer mogelijk het antwoord per post in te sturen. Dit komt omdat we de VVV-bonnen alleen nog digitaal uitgeven. De winnaars zullen de prijs per e-mail ontvangen.

Onder de goede inzendingen worden 3 digitale VVV-cadeaukaarten t.w.v. € 20,- verloot. (Alleen inzendingen op naam van leden loten mee). Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. U verleent de VBM toestemming om uw naam en woonplaats te publiceren wanneer u tot een van de winnaars behoort.

Oplossing juli 2024:
waterpistool

De winnaars zijn (na loting):
 J. Scholten, Rotterdam
 F.A.C.M. Hondema, Volendam
 T. Grodzki, Zutphen

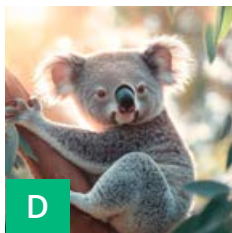
Dierendag! Ontmasker de dieren

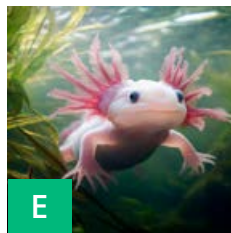
R

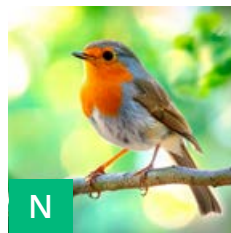
T

D

E

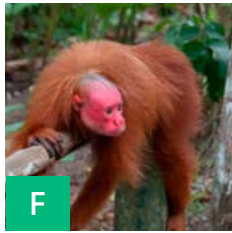
N

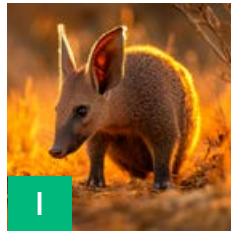
W

H

F

I

S

OPLOSSING

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Bewoner van de koude diepten, zijn lange enkelvoudige spiraal doet denken aan oude mythen en legendes.
- Een eeuwige jongeling, deze waterbewoner met z'n kenmerkende kieuwen lijkt de tijd te trotseren.
- Deze planteneter met een onhandig voorkomen wandelt door de regenwouden, maar kan goed zwemmen.
- Met zijn bloedrode gezicht lijkt hij op een nachtmerrie, maar deze Zuid-Amerikaan is vreedzaam.
- Zijn horens lijken te strijden tegen de zwaartekracht, terwijl hij op duizelingwekkende hoogtes leeft.
- Deze zwart-witte kluizenaar kent het bos als zijn eigen tuin, en verliest zichzelf in bamboetakken.
- Bedekt met pantser dat lijkt op schubben, vormt dit timide nachtdier een bol wanneer hij zich bedreigd voelt.
- Een ondergrondse speurder die diep graaft naar insecten met zijn scherpe zintuigen en krachtige voorpoten.
- Een vrolijke zanger die in Europese tuinen huist, zijn borst lijkt op een vlammetje in de ochtendzon.
- De bomen zijn zijn thuis, waar hij hoog boven de grond geniet van zijn favoriete bladeren en luie middagen.

Gevolgen Arbeidsvoorwaardenakkoord

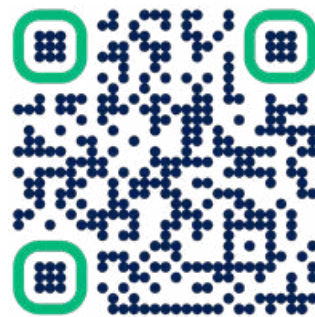
Als gevolg van het Arbeidsvoorwaardenakkoord 2025-2026 dat de vakbonden en Defensie in juli ondertekenden, heeft u in september de eenmalige uitkering ontvangen van € 500 bruto (voor een voltijdsmedewerker, dan wel UKW-er, wachtgelder of FLO-er).

Op uw salarisstrook van oktober zult u de afgesproken loonsverhoging terugzien van 5%. Bent u per 1 juli 2025 voltijds

in dienst dan wel UKW-er, wachtgelder of FLO-er, dan krijgt u in juli 2025 nog eens € 350 bruto. Vervolgens worden per 1 januari 2026 de salarissen weer verhoogd met 2%.

Reservisten krijgen de incidentele uitkeringen naar rato uitgekeerd, afhankelijk van hoe lang zij, met aanspraak op bezoldiging, in daadwerkelijke dienst zijn opgeroepen. Het Arbeidsvoorwaardenakkoord loopt tot 1 september 2026.

Nog geen lid?
Meld u aan op www.vbm.info

070 3155111

of via MDTN (sterretje dan nummer) *0654666156

 VBM - **BBTV**
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel
VAKBOND VOOR JONGE
BEROEPSMILITAIREN